DZIENNIK URZĘDOWY

KURATORJUM OKRĘGU SZKOLNEGO ŁUCKIEGO

TREŚĆ

Równe, dnia 1 grudnia 1934 r.

Nr. 10 (115)

ROK XI.

CZĘŚĆ URZĘDOWA

99.

Zbiórka na cele szkolnictwa polskiego zagranicą.

Okólnik Ministra W.R. i O.P. z dnia 19.XI.1934 r. Nr. I.Pol.-4391/34.

Rada Fundacyjna i Zarząd Funduszu Szkolnictwa Polskiego Zagranicą przystępuje, wzorem lat ubiegłych, do zorganizowania trzeciej z rzędu powszechnej zbiórki pieniężnej na cele szkolnictwa polskiego zagranicą w okresie od dnia 15 stycznia 1935 r. do dnia 15 lutego 1935 r.

Odbyty w roku bieżącym II Zjazd Polaków z Zagranicy, jak niemniej utworzenie Światowego Związku Polaków, były wyrazem ponownego zacieśnienia węzłów wspólności narodowej między wszystkiemi skupieniami Polaków Zagranicą a Krajem, a zarazem wskazały na potrzebę stałego podtrzymywania i pogłębienia świadomości narodowej wśród młodego pokolenia polskiego zagranicą, któremu w braku bardzo intensywnej pomocy na tem polu grozić może zatracenie poczucia narodowego i asymilacja przez obce otoczenie.

Jednym z najważniejszych, jeżeli nie najważniejszym środkiem, wiodącym do tego celu, jest pomoc dla walczącego z wielu trudnościami szkolnictwa polskiego zagranicą.

Gromadząc na najpilniejsze potrzeby tego szkolnictwa fundusze, jest akcja zbiórkowa Funduszu jedyną formą pomocy, jaką szerokie warstwy społeczeństwa polskiego szkolnictwu temu przynoszą, jest ona zarazem środkiem szerzenia w społeczeństwie i wśród młodzieży idei spoistości narodowej i poczucia, że Naród Polski nie zamyka się w granicach politycznych Państwa Polskiego.

Zbiórka będzie zorganizowana pod Wysokim Protektoratem Pana Prezydenta Rzeczypospolitej za pośrednictwem powołanych w właściwej drodze komitetów wojewódzkich i powiatowych, względnie miejskich i obejmie także szkoły.

Szczegółowe wskazania organizacyjne i materjały zbiórkowe prześle komitet wykonawczy bezpośrednio do komitetów wojewódzkich — dla szkół zaś do Kuratorjów Okręgów Szkolnych. Na terenie szkół zbiórka powinna być prowadzona pogadankami, wyjaśniającemi trudne położenie szkoły polskiej i młodzieży na ob-

czyźnie. Możnaby ją odbyć w związku z obchodem rocznicy powstania styczniowego, a przeprowadzić podobnie jak w latach poprzednich, nadając całej akcji charakter wychowawczy.

Pracownicy szkolni winni wziąć czynny udział w organizowaniu i pracach komitetów, aby akcji zbiórkowej zapewnić możliwie największe powodzenie.

Minister (—) *W. Jędrzejewicz.*

100.

MINISTERSTWO SKARBU
L.D.I 56517/Em./34.

Odpis.

Warszawa, dn. 5 października 1934 r.

Przekazywanie składek.

Do
Kancelarji Cywilnej Prezydenta Rzeczypospolitej, Biura Sejmu i Biura Senatu, Najwyższej Izby Kontroli, Prezydjum Rady Ministrów i wszystkich Ministerstw.

Ogłoszone w dniu 22 czerwca b. r. rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 maja 1934 r. o przekazywaniu składek emerytalnych za funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych (Dz. U. R. P. Nr. 52, poz. 480) zawiera postanowienia, na mocy których instytucje ubezpieczające winny przekazać Skarbowi Państwa składki emerytalne za tych wszystkich funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych, którzy przed wstąpieniem do stałej służby państwowej pozostawali w zatrudnieniu, uzasadniającem obowiązek ubezpieczenia lub opłacenia składek emerytalnych w tych instytucjach ubezpieczających.

Przez „instytucje ubezpieczające" należy tu rozumieć: Zakład Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych oraz instytucje, przedsiębiorstwa i zakłady, w których zatrudnienie zwalnia pracowników od obowiązku ubezpieczenia w Zakładzie Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych, do tych instytucyj, przedsiębiorstw i zakładów należą w myśl art. 5 ust. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 listopada 1927 r. o ubezpieczeniu pracowników umysłowych (Dz. U. R. P. z 1934 r. Nr. 39, poz. 347):

a) przedsiębiorstwa i zakłady państwowe,

b) Bank Polski, Pocztowa Kasa Oszczędności, Państwowy Bank Rolny i Bank Gospodarstwa Krajowego,

c) dobra żywieckie rodziny Habsburgów z Żywca,

d) związki samorządowe oraz ich przedsiębiorstwa i zakłady,

e) inne instytucje publiczno-prawne, jeżeli chodzi o pracowników, którym przysługuje prawo do świadczeń nie mniejszych i na warunkach nie gorszych od przewidzianych w rozporządzeniu o ubezpieczeniu pracowników umysłowych.

Do tych instytucyj nie należą natomiast: „Państwowy Zakład Emerytalny„ i przedsiębiorstwo „Polska Poczta, Telegraf i Telefon" (§ 1 ust. 3).

Rozporządzenie omawiane nie dotyczy prowizorycznych funkcjonarjuszów państwowych (nauczycieli tymczasowych, mianowanych po 1 stycznia 1927 r.), ani funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych, mianowanych po 31 stycznia 1934 r., gdyż osoby te są uczestnikami Państwowego Zakładu Emerytalnego (§ 2).

Instytucje ubezpieczające winny przekazać Skarbowi Państwa składki niezależnie od tego, kiedy dany funkcjonarjusz państwowy lub zawodowy wojskowy wstąpił do służby państwowej i czy pozostaje w niej jeszcze w dniu ogłoszenia rozporządzenia.

Instytucje ubezpieczające przekazują składki tej władzy skarbowej (§ 23), która w myśl § 51 rozporządzenia wykonawczego z 28 maja 1934 r. do ustawy emerytalnej (Dz. U. R. P. Nr. 60, poz. 513) jest lub ostatnio była powołana do orzekania o prawach emerytalnych danego funkcjonarjusza państwowego lub zawodowego wojskowego.

W celu umożliwienia władzom skarbowym zebrania odpowiedniego materjału i zwrócenia się do odpowiednich instytucyj ubezpieczających o przekazanie Skarbowi Państwa należnych sum, Ministerstwo Skarbu w porozumieniu z Prezydjum Rady Ministrów prosi o zarządzenie, by wszyscy funkcjonarjusze państwowi (zawodowi wojskowi), za których instytucje ubezpieczające winny przekazać Skarbowi Państwa składki, wypełnili deklarację według załączonego wzoru i przedłożyli ją za pośrednictwem swej władzy służbowej władzy skarbowej (Ministerstwa Skarbu, Izb Skarbowych) powołanej do orzekania o prawach emerytalnych danej osoby.

Jak wynika z poprzednich wyjaśnień, zawartych w niniejszem piśmie, deklarację taką winni złożyć wszyscy funkcjonarjusze państwowi (zawodowi wojskowi), którzy kiedykolwiek przed wstąpieniem do stałej służby państwowej byli ubezpieczeni w Zakładzie Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych lub pracowali w jednej z instytucyj, wyliczonych w ust. 2 niniejszego pisma. Do tych funkcjonarjuszów państwowych należą między innemi ci, którzy byli ubezpieczeni w Zakładzie Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych jako prowizoryczni funkcjonarjusze państwowi lub państwowi pracownicy kontraktowi.

Wszystkich tych funkcjonarjuszów państwowych (zawodowych wojskowych) należy pouczyć, że zgłoszenie swego poprzedniego ubezpieczenia w jednej z instytucyj ubezpieczających leży przedewszystkiem w ich własnym interesie, gdyż zgodnie z art. 37 ust. 7 ustawy emerytalnej (Dz. U. R. P. z 1934 r. Nr. 20 poz. 160) okresy, za które Skarbowi Państwa winny być przekazane składki emerytalne — zostaną im zaliczone do wysługi emerytalnej z samego prawa bez obowiązku z ich strony uiszczania jakichkolwiek opłat emerytalnych.

Ministerstwo Skarbu prosi, aby odpowiednie deklaracje zostały wypełnione i przesłane właściwej władzy skarbowej przed dniem 1 grudnia 1934 r. Ubezpieczeni poprzednio w Zakładzie Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych winni dołączyć do deklaracji swoje karty ubezpieczeniowe, wystawione przez ten Zakład. Zwolnieni ze służby przed dniem 1 października 1934 r. nie mają obowiązku złożenia deklaracyj.

Podsekretarz Stanu *(—) Tadeusz Lechnicki*

MINISTERSTWO
WYZNAŃ RELIGIJNYCH i OŚWIECENIA
PUBLICZNEGO

Warszawa

OKÓLNIK Nr. 163.

z dnia 31 października 1934 r. (BP-26572/34)
w sprawie przekazywania składek emerytalnych.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego przesyła powyższy okólnik Ministerstwa Skarbu z dnia 5 października 1934 r. L.D.I.56517/Em/34 do wiadomości i wydania dalszych właściwych zarządzeń.

Dyrektor Biura Personalnego (—) Jan T. LIPKA

Wzór

DEKLARACJA

o okresach ubezpieczenia i służby, poprzedzających przyjęcie do stałej służby państwowej, za które Skarbowi Państwa winny być przekazane składki emerytalne:

1. Nazwisko i imię: ....

2. data urodzenia: dzień .... miesiąc .... rok ....

3. imiona rodziców: ....

4. nazwa i siedziba władzy obecnego zatrudnienia: ....

5. grupa uposażenia (stopień wojskowy) posiadana obecnie: ....

6. I. okresy ubezpieczenia w Z.U.P.U., poprzedzające przyjęcie do stałej służby państwowej, m. in. okresy ubezpieczenia w Z.U.P.U. z tytułu państwowej służby prowizorycznej lub kontraktowej:

okres		nazwisko pracodawcy (firma, urząd)	płaca zasadnicza, od której płacono składkę w złotych
od	do		

II. Nr. karty ubezpieczeniowej Z. U. P. U. ....

III. Czy korzystał w Z. U. P. U. z perjodycznych świadczeń emerytalnych i jakich? (renta inwalidzka, renta starcza); w jakich okresach?

....

7. I. Okresy zatrudnienia, poprzedzające przyjęcie do służby państwowej, w instytucjach, których pracownicy są zwolnieni w myśl art. 5 ust. 1 p. 4-6 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 listopada 1927 r. o ubezpieczeniu pracowników umysłowych (Dz. U. R. P. z 1934 r. Nr. 39 poz. 347) od obowiązku ubezpieczenia w Z. U. P. U. (przedsiębiorstwa i zakłady państwowe) np. Polskie Koleje Państw., Monopole i t. d. z wyjątkiem przedsiębiorstwa „Polska Poczta, Telegraf i Telefon"), Bank Polski, pocztowa Kasa Oszczędności, Państwowy Bank Rolny, Bank Gospodarstwa Krajowego, dobra żywieckie rodziny Habsburgów z Żywca, związki samorządowe (magistraty, gminy i t. d.) oraz ich przedsiębiorstwa i zakłady, tudzież inne instytucje publiczno-prawne, których pracownicy są zwolnieni od obowiązku ubezpieczenia w Z. U. P. U.):

okres		nazwa i siedziba instytucji	wynagrodzenie miesięczne w złotych
od	do		
....	....	....	....
....	....	....	....
....	....	....	....
....	....	....	....
....	....	....	....
....	....	....	....

II. Czy korzystał ze stałych świadczeń emerytalnych (emerytur) z wymienionych wyżej instytucyj i w jakich okresach:

Na podstawie art. 37 ust. 7 ustawy emerytalnej (Dz. U. R. P. z 1934 r. Nr. 20, poz. 160) proszę o zaliczenie mi powyższych okresów do wysługi emerytalnej.

.... dnia .... 1934 r.

....

(podpis)

KURATORJUM
OKRĘGU SZKOLNEGO ŁUCKIEGO

Równe

OKÓLNIK Nr. 77.

z dnia 21 listopada 1934 roku (BP-22960/34)
w sprawie przekazywania składek emerytalnych.

Do p. p. Inspektorów Szkolnych, Dyrekcyj i Kierownictw szkół państwowych oraz ogółu funkcjonarjuszów państwowych
w Okręgu.

Powyższy odpis okólnika Ministerstwa Skarbu z dnia 5.X.1934 r. L.D.I-56517/Em/34 podaję do wiadomości i wykonania.

Jednocześnie nadmieniam, że wszyscy funkcjonarjusze państwowi winni zapoznać się z treścią pomienionego okólnika i we własnym interesie zgłosić swe prawa emerytalne na dołączonych deklaracjach w nieprzekraczalnym terminie do dnia 15 grudnia 1934 r.

Pod tym bowiem warunkiem okresy ich pracy, uzasadniające obowiązek ubezpieczenia w Zakładzie Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych lub pracy w instytucjach, wymienionych w punkcie 7 I deklaracji, mogą być zaliczone do wysługi emerytalnej.

Do tego rodzaju zgłoszeń należy dołączyć kartę ubezpieczeniową, a w wypadku zgłoszenia okresów służby przewidzianych w punkcie 7 I deklaracji, zainteresowane osoby winny przedłożyć dokumenty, któreby wykazywały całkowity przebieg tej służby.

Gdy chodzi o służbę w instytucjach państwowych, to obowiązkowi zgłoszenia podlega przedewszystkiem wszelka praca kontraktowa oraz prowizoryczna (tymczasowa) z tytułu której dany funkcjonarjusz był w swoim czasie uczestnikiem Zakładu Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych i opłacał należne składki ubezpieczeniowe, a obecnie zajmuje stanowisko funkcjonarjusza stałego.

Obowiązkowi powyższemu nie podlegają:

1) osoby, które obecnie zajmują stanowiska pracowników kontraktowych,

2) funkcjonarjusze prowizoryczni i nauczyciele tymczasowi, którzy z tytułu swego charakteru służbowego są teraz uczestnikami Państwowego Zakładu Emerytalnego,

Kurator Okręgu Szkolnego *(—) J. Firewicz*

101.

Wywieszki Towarzystwa Popierania Budowy Publicznych Szkół Powszechnych.

Okólnik Ministerstwa W.R. i O.P. z dnia 8.VIII.1934 r. Nr. II.P.-6519/34.

Zarząd Główny Towarzystwa Popierania Budowy Publicznych Szkół Powszechnych w porozumieniu z Ministerstwem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego rozesłał do Inspektoratów Obwodowych do rozsprzedaży między istniejące na terenie każdego Obwodu Szkolnego firmy zwłaszcza te, które mają jakikolwiek związek z zaspakajaniem potrzeb uczniów, szkół i zakładów wychowawczych, wywieszki w cenach, poczynając od zł. 10 do 250 zł. za sztukę.

Z uwagi na konieczność dostarczenia publicznym szkołom powszechnym w Polsce odpowiednich budynków szkolnych i zaopatrzenia ich w potrzebne pomoce naukowe, Ministerstwo W. R. i O. P. popiera najgoręcej zamierzenia Towarzystwa i prosi PP. Inspektorów Szkolnych o dołożenie wszelkich starań, by sprawa sprzedaży omawianych wywieszek na terenie Obwodu Szkolnego mogła mieć jak najpomyślniejszy przebieg.

w-z. Dyrektora Departamentu *(—) St. Podwysocki*
Naczelnik Wydziału.

102.

Wycieczka uczniów obywateli austrjackich do Austrji.

Okólnik Ministerstwa W.R. i O.P. z dn. 24.X.1934 r. Nr. II.S.-8367/34.

W czasie od 27 grudnia 1934 r. do 15 stycznia 1935 r. zostanie urządzona przez austrjacki „Front Ojczysty" wycieczka do Austrji dla młodzieży austrjackiej kształcącej się poza granicami Austrji.

Ministerstwo zezwala na udział w tej wycieczce młodzieży austrjackiej, uczęszczającej do szkół średnich w Polsce, przedłużając jednocześnie ferje zimowe dla biorących udział w tej wycieczce do dnia 17 stycznia 1935 roku włącznie.

Dyrektor Departamentu *(—) Dr. Michał Mendys.*

103.

Czasopismo „Lot i Obrona Przeciwlotniczo-Gazowa Polski" — zalecenie.

Okólnik Ministerstwa W.R. i O.P. z dn. 30.X.1934 r. Nr. I.Pol.-3487/34

Ministerstwo zaleca do użytku i bibljotek szkół wszelkiego typu dwutygodnik p.t. „Lot i Obrona Przeciwlotniczo-Gazowa Polski".

Czasopismo powyższe, jako oficjalny organ L. O. P. P., winno być o ile możności, zaprenumerowane przez szkoły.

Opłata za roczną prenumeratę wynosi 10 zł., którą wpłaca się na konto czekowe P.K.O. Nr. 7860.

Dyrektor Departamentu *(—) K. Makuch.*

104.

Plan pracy Ogniska Metodycznego j. polskiego w Łucku na rok szkolny 1934/35.

Okólnik Kuratorjum O. S. Łuckiego z dnia 20.XI.1934 r. Nr. II-23817/34.

Podaję poniżej do wiadomości plan pracy Ogniska Metodycznego j. polskiego w Łucku na rok szkolny 1934/35.

I. W ciągu roku szkolnego 1934/35 odbędą się 3 Konferencje rejonowe Ogniska:

1. Konferencja w Łucku, w listopadzie 1934 r.
   Organizacja pracy Ogniska i miejscowych grup metodycznych.
   Realizacja programu j. polskiego w kl. I i II-ej.
   Ilustracja w programie nowego gimnazjum.
2. Konferencja w Równem, w lutym 1935 r.
   Ćwiczenia w mówieniu i pisaniu w kl. I i II-ej.
   Regjonalizm w nauczaniu j. polskiego.
   Korelacja j. polskiego z j. ojczystym w szkołach z młodzieżą niepolską.
3. Konferencja w Kowlu, w kwietniu 1935 r,
   Walka z błędami w mowie i piśmie, spotykanemi najczęściej na Wołyniu.
   Literatura współczesna w szkole średniej.
   Sprawozdania z wykonania programu w kl. I i II-ej.

W siedzibie Ogniska zostaje utworzona Komisja Doradcza, składająca się z miejscowych nauczycieli j. polskiego. Zadaniem Komisji będzie pomoc techniczna w organizacji konferencyj rejonowych, opracowywanie sprawozdań z nowych wydawnictw meto-

dycznych, praca nad zaopatrywaniem pracowni w książki i pomoce naukowe według nowych programów.

Utworzone w roku szkolnym 1933/34 Komisje będą nadal opracowywać zagadnienia związane z nauczaniem j. polskiego w szkołach dla młodzieży niepolskiej oraz zbierać materjał, dotyczący realizacji programu w kl. I i II-ej.

II. Członkowie Ogniska tworzą następujące grupy metodyczne:

1. dubieńską, obejmującą nauczycieli z Dubna,
2. kowelską „ „ z Kowla i Sarn,
3. krzemieniecką „ „ z Krzemieńca,
4. łucką „ „ z Łucka i Horochowa,
5. równieńską „ „ z Równego, Ostroga i Zdołbunowa,
6. włodzimierską „ „ z Włodzimierza.

Zadaniem grup metodycznych będzie:

1. Przygotowywanie materjałów do dyskusji w związku z tematami, wysuniętemi do zreferowania na konferencjach rejonowych Ogniska.
2. Opracowywanie tematów, wybranych lub zgłoszonych przez grupy do zreferowania na konferencjach rejonowych.
3. Stała praca w ciągu roku nad jednem zagadnieniem, zgłoszonem przez grupę do planu pracy Ogniska na rok szkolny 1935/36.
4. Organizowanie na terenie grupy lekcyj pokazowych, sprawozdań z lekcyj, komunikatów bibljograficznych i referatów.

Grupy metodyczne pracują w ścisłem porozumieniu z Ogniskiem.

Zagadnienia, poruszane w referatach na koferencjach rejonowych powinny być przepracowane przez wszystkie grupy metodyczne w celu zebrania jaknajobfitszego materjału z praktyki szkolnej do dyskusji. Systematyczne opracowanie w ciągu roku jednego zagadnienia, wybranego przez grupę i przedstawienia sposobu tej pracy oraz jej wyników na konferencji rejonowej w siedzibie grupy przyczynić się może do znacznego wzbogacenia dorobku metodycznego Ogniska. Lekcje pokazowe i referaty powinny uwzględniać, obok tematów bieżących, tematy wiążące się z pracami konferencyj rejonowych. Sprawozdania z lekcyj powinny dotyczyć realizacji poszczególnych działów programu klasy I-ej i II-ej. Komunikaty bibljograficzne powinny polegać na krótkich sprawozdaniach z przeczytanych dzieł i artykułów, przyczem należełoby uwzględnić lekturę uczniowską.

Dyrekcje szkół powinny otoczyć opieką pracę grup metodycznych i, w miarę możności, uwzględnić potrzeby grup w tygodniowym rozkładzie lekcyj.

III. Kierowniczka Ogniska będzie odwiedzać w ciągu roku grupy metodyczne; lekcje poszczególnych nauczycieli będzie hospitować na ich życzenie lub na wezwanie wizytatora.

Lekcje Kierowniczki mogą członkowie Ogniska hospitować we środy (kl. I i VIII) i czwartki (kl. I i II). W tych samych dniach będą odbywać się w Ognisku konferencje indywidualne z Kierowniczką. Nauczyciele j. polskiego, pragnący odwiedzić Ognisko, powinni porozumieć się uprzednio z Kierowniczką w sprawie terminu przyjazdu i ewentualnych życzeń.

Członkowie Ogniska powinni porozumiewać się z Kierowniczką w sprawie kompletowania bibljotek i organizowania pracowni.

Dyrekcje szkół ułatwią nauczycielom j. polskiego korzystanie z Ogniska przez przesyłanie korespondencji, urlopowanie i, w miarę możności, pokrywanie kosztów wyjazdów do Ogniska i na konferencje grupowe.

IV. W konferencjach rejonowych i grupowych biorą udział także nauczyciele szkół średnich ogólnokształcących i seminarjów nauczycielskich, przydzieleni do szkół powszechnych.

Nauczyciele ci mogą także zwracać się do Kierowniczki Ogniska, ustnie lub listownie, w sprawie porad w związku z nauczaniem j. polskiego.

Kurator Okręgu Szkolnego *(—) J. Firewicz.*

105.

Plan pracy Ogniska Metodycznego języka francuskiego w Łucku na rok szkolny 1934/35.

Okólnik Kuratorjum O. S. Łuckiego z dn. 20.XI.1934 r. Nr. II-19468/34.

Podaję poniżej do wiadomości plan pracy Ogniska Metodycznego j. francuskiego w Łucku na rok szkolny 1934/35.

I. W ciągu roku szkolnego odbędą się 3 konferencje rejonowe:
1. w listopadzie 1934 r. w Równem,
2. w lutym 1935 r w Łucku,
3. w maju 1935 r. w Sarnach.

Program konferencyj obejmie następujące punkty:
1. Omówienie na podstawie referatów sprawy realizacji 3-ch celów nauczania j. francuskiego: praktycznego, wychowawczego i poznawczego.
2. Sprawozdania z realizacji programu w kl. I-ej,
3. Komunikaty bibljograficzne.

Punkt 1) winien być opracowany przez wszystkich członków Ogniska — indywidualnie lub grupowo, w celu zdobycia jak najobfitszego materjału z praktyki szkolnej do duskusji. Referaty powinny być ilustrowane pracami uczniów, jak notatkami, rysunkami, ćwiczeniami i t. p. oraz pomocami naukowemi. Także sprawozdania z realizacji programu w kl. I-ej powinni przygotowywać

wszyscy członkowie Ogniska, biorąc pod uwagę momenty ciekawsze ze względu na sposób opracowania materjału lub też nastręczające większe trudności. Komunikaty bibljograficzne — krótkie omówienia przeczytanego dzieła lub artykułu — mogą być zgłaszane przez poszczególnych nauczycieli i miejscowe grupy metodyczne.

Referaty i komunikaty należy zgłaszać do Ogniska na 3 tygodnie przed konferencją rejonową.

II. Członkowie Ogniska tworzą w większych ośrodkach miejscowe grupy metodyczne. Członkowie przebywający w miejscowościach, w których jest tylko jedna szkoła średnia, mogą pracować w porozumieniu z najbliższą grupą.

Zadaniem miejscowych grup metodycznych będzie:

1. Opracowywanie tematów, które mają być przedmiotem konferencyj rejonowych.
2. Przygotowywanie referatów, których opracowania na konferencje rejonowe podjęły się grupy.
3. Sprawozdania członków Grupy z lekcyj w kl. I-ej oraz omówienie projektów lekcyj na najbliższy okres.
4. Wzajemne hospitowanie lekcyj.
5. Wymiana dzieł i czasopism pomiędzy członkami grupy.
6. Organizowanie dla członków Grupy lekcyj pokazowych, komunikatów bibljograficznych i referatów.

Grupy metodyczne pracują w ścisłem porozumieniu z Ogniskiem.

Zebrania grup powinny odbywać się w godzinach popołudniowych, zebrania połączone z lekcjami pokazowemi w godzinach przedpołudniowych, najlepiej stale w tym samym dniu tygodnia.

Dyrekcje szkół uwzględnią w miarę możności potrzeby grup w tygodniowych planach lekcyjnych.

III. Kierowniczka Ogniska będzie odwiedzać w ciągu roku Grupy metodyczne; lekcje poszczególnych nauczycieli będzie hospitować na ich życzenie lub na wezwanie wizytatora.

Lekcje Kierowniczki Ogniska mogą członkowie Ogniska hospitować we środy, w innych dniach po uprzedniem porozumieniu się z Kierowniczką. Kierowniczka przyjmuje członków Ogniska we środy od godz. 13 — 15.

Dyrekcje szkół ułatwią nauczycielom j. francuskiego korzystanie z Ogniska przez przesyłanie korespondencji, urlopowanie i, w miarę możności, pokrywanie kosztów wyjazdów do Ogniska.

Kurator Okręgu Szkolnego *(—) J. Firewicz.*

106.

Plan pracy Ogniska Metodycznego Biologji w Brześciu n/B. na rok szkolny 1934/35.

Okólnik Kuratorjum O. S. Łuckiego z dn. 23.X.1934 r. Nr. II-20416/34.

Podaję do wiadomości plan pracy Ogniska Metodycznego Biologji w Brześciu n/B. na rok szkolny 1934/35.

Kurator Okręgu Szkolnego *(—) J. Firewicz.*

Plan pracy Ogniska Metodycznego Biologji w Brześciu n/B. na rok szkolny 1934/35.

I. Rejon Ogniska Metodycznego Biologji w Brześciu n/Bugiem obejmuje wszystkie gimnazja na terenie Okręgów Szkolnych Brzeskiego i Łuckiego. Członkami Ogniska są wszyscy nauczyciele biologji, uczący w wymienionych zakładach. Kierownikiem Ogniska jest prof. Jan Radomski, sekretarzem Ogniska prof. Leopold Borecki.

II. Członkowie Ogniska organizują się w Grupy metodyczne nauczycieli biologji szkół średnich według poniższego planu:

Okrąg Szkolny Brzeski.

Grupa	Obejmuje nauczycieli	Kierownik grupy
1. Brzeska	Brześć, Kobryń, Prużana.	Jan Radomski
2. Białostocka	Białystok, Bielsk Podlaski, Grajewo, Różanystok.	Eug. Machay Gimn. Państw. Ż.
3. Łomżyńska	Łomża, Ostrołęka, Ostrów Mazowiecka.	Dymitr Gaskiewicz Gimn. Państw.
4. Pińska	Pińsk i Łuniniec	Dr. Stan. Szela Gimn. Państw.

Okrąg Szkolny Łucki.

Grupa	Obejmuje nauczycieli	Kierownik grupy
1. Kowelska	Kowel, Maciejów, Włodzimierz Woł.	Paweł Dźwiniacki Gimn. Państw.
2. Łucka	Łuck i Horochów	Dr. Stefan Macko Gimn. Państw.
3. Rówieńska	Równe, Zdołbunów, Ostróg Sarny	Józef Panek Gimn. „Oświata"

1) Grupy metodyczne będą odbywać regularnie zebrania, na których należałoby uwzględniać następujące punkty:

a. Sprawozdania członków Grupy z lekcyj w kl. I i II za czas od ostatniego zebrania.

b. Przedłożenie i przedyskutowanie projektów lekcyj w kl. I i II na okres do następnego zebrania.

c. Referat albo lekcja pokazowa, albo ćwiczenia praktyczne i dyskusja.

d. Sprawy bieżące, jak: korespondencje z Ogniskiem, komunikaty bibljograficzne, sprawozdania z konferencji Ogniska, wewnętrzna organizacja pracy Grupy, wolne wnioski.

W punktach a), b) i c) chodzi o opracowywanie sposobów realizacji poszczególnych punktów programu kl. I i II. Z pośród wielu zagadnień, jakie się przy tej pracy nasuwają, należy główną uwagę poświęcić następującym: hodowle, ogród szkolny, wycieczki. Użycie mikroskopu, użycie podręcznika i lektury, prowadzenie zeszytów, dostosowanie pracowni do nowego programu kl. I i II (urządzenia, pomoce, zbiory.

Odnośnie punktu c) należy dążyć, aby ilość referatów, lekcyj i ćwiczeń była równomierna. Tematem referatów i lekcyj pokazowych mogą być, obok tematów bieżących, tematy wybrane przez Grupę do zreferowania na konferencji rejonowej Ogniska. Ćwiczenia praktyczne należy traktować, jako przygotowanie do przeprowadzenia tych ćwiczeń z uczniami. Członkowie Grupy winni kolejno te ćwiczenia opracowywać i przerabiać je z kolegami na zebraniach Grupy. Zebrania z lekcją pokazową należy odbywać w godzinach południowych (np. od godz. 11), bez lekcyj popołudniowych.

Specjalną uwagę zwrócą Grupy na punkt d). Przez komunikat bibljograficzny rozumie się krótkie streszczenie przeczytanego dzieła, rozdziału lub artykułu. Nie chodzi tu tylko o nowości, ale wogóle o poznanie w jak najszerszej skali literatury przyrodniczej metodycznej, naukowej i popularnej, jak np. lektura uczniowska. Komunikaty bibljograficzne obowiązują wszystkich członków Grupy. Ze względu na ważność powyższej sprawy, należy przystąpić do skompletowania bibljotek przyrodniczych, przynajmniej w obrębie Grupy, jako całości. Zaleca się wszystkim szkołom prenumeratę „Czasopisma Przyrodniczego" (Łódź. Muzeum Przyrodnicze. Park Sienkiewicza), które obecnie poświęca wiele miejsca dydaktyce biologji. Prenumeratę należy rozpocząć od ostatniego zeszytu (Nr. 5 — 7) z r. 1933, ze względu na wielką ilość wartościowych artykułów dydaktycznych. Z innych aktualnych wydawnictw zaleca się: E. Gemborek „O prowadzeniu ćwiczeń w szkolnej pracowni przyrodniczej" (Lwów, 1934) i E. Schäffern. H. Eddelbunce „Biologisches Arbeitsbuch" (Leipzig. Teubner).

2) Grupy będą utrzymywać stały kontakt z Ogniskiem przez porozumiewanie się z Kierownikiem w sprawie planu pracy, informowanie Ogniska o jej toku i ciekawszych próbach realizacji programu oraz opracowywanie wybranych tematów do zreferowywania na konferencjach Ogniska.

3) Zebrania Grupy winny odbywać się w pracowni biologicznej Zakładu, który każdorazowo wyznaczy przewodniczący Grupy. O dacie i miejscu zebrania będzie przewodniczący zawiadamiał członków za pośrednictwem Dyrekcyj Zakładów, celem umożliwienia uzyskiwania, w razie potrzeby, zwolnień z lekcyj, albo przestawiania lekcyj pokazowych na odpowiednią godzinę.

Krótkie protokuły zebrań powinny być prowadzone kolejno przez wszystkich członków Grupy. Krótkie sprawozdania z rocznej pracy Grupy dla Ogniska przygotowuje sekretarz Grupy.

Dyrekcje otoczą pracę Grup opieką, uwzględniając potrzeby grup w tygodniowych planach lekcyjnych zamiejscowym członkom Grupy ułatwią Dyrekcje pracę przez udzielanie urlopów i, o ile możności, pokrywanie kosztów podróży. Przewodniczącym Grup ułatwią Dyrekcje pracę przez odpowiednie odciążenie ich — o ile względy służbowe na to pozwolą — w zakresie innych obowiązków (dyżury i t. p.).

III. W ciągu roku szkolnego 1934/35 zorganizuje Ognisko 3 konferencje rejonowe:

Data	Tematy	Opracowanie
1. dnia 26 i 27 X.1934 r.	a) Rola ogrodu szkolnego w realizacji programu kl. II.	wszystkie Grupy metodyczne
	b) Użycie mikroskopu w kl. I i II.	indywidualnie
	c) Referaty sprawozdawcze z lekcyj w kl. II.	Grupy met.
	d) Rozkład materjału na II i III okres.	Grupy
	e) Komunikaty.	indywidualnie
2. dnia 15 i 16 II.1935 r.	a) Dostosowanie pracowni do wymagań programu kl. I i II.	indywidualnie
	b) Użycie podręcznika, zeszytu i lektury	Grupy
	c) Referaty sprawozdaw. z lekcyj	Grupy
	d) Ćwiczenia praktyczne	indywidualnie
	e) Rozkład materjału na okres IV	Grupy
	f) Komunikaty	indywidualnie
3. dnia 13 i 14 V.1935 r.	a) Wycieczki w kl. I i II	indywidualnie
	b) Wiosenne prace w ogrodzie szkolnym	Grupy
	c) Referaty sprawozdaw. z lekcyj	Grupy
	d) Ćwiczenia praktyczne	indywidualnie
	e) Komunikaty	indywidualnie

Miejsce konferencyj zostanie ustalone i podane do wiadomości później.

Tematy, przewidziane dla grup mogą być opracowywane również indywidualnie. Oprócz wymienionych, mogą członkowie Ognisk zgłaszać referaty, poruszające inne zagadnienia. Komunikaty i referaty należy zgłaszać do Ogniska na 5 tygodni przed konferencją rejonową. Z referatów i komunikatów należy sporządzać krótkie streszczenia, conajmniej w 12 odbitkach, celem rozdania grupom metodycznym i nadsyłać je na tydzień przed konferencją do Ogniska. Koszta przygotowania odbitek pokrywa Zakład, w którym pracuje referent.

IV. Kierownik Ogniska będzie odwiedzał w ciągu roku Grupy metodyczne, oraz lekcje poszczególnych nauczycieli na ich życzenie lub wezwanie wizytatora.

Lekcje Kierownika Ogniska mogą członkowie Ogniska hospitować, po uprzedniem zgłoszeniu, we wtorki i czwartki.

Członków Ogniska przyjmuje kierownik w poniedziałki i wtorki, od godz. 17 — 19, w lokalu Ogniska, w Gimnazjum Państwowem im. R. Traugutta w Brześciu n/Bugiem.

Projekty ważnych zmian w pracowni biologicznej należy przedkładać kierownikowi Ogniska do zaopinjowania.

Dyrekcje Gimnazjów zechcą ułatwić nauczycielom biologji korzystanie z Ogniska przez przesyłanie korespondencji, urlopowanie i, w miarę możności, pokrywanie kosztów wyjazdów do Ogniska.

107.

W sprawie Konferencyj rejonowych nauczycieli ćwiczeń cielesnych.

Okólnik Kuratorjum O. S. Łuckiego z dnia 20.XI.1934 r. Nr. II.W.F.-23823/34.

Nawiązując do okólnika Kuratorjum O.S.Ł. z dnia 14.XII.1933 r. Nr. II.W.F.22365/33 w sprawie konferencyj rejonowych nauczycieli ćwiczeń cielesnych i lekarzy szkolnych (Dz. Urz. Kuratorjum O.S.Ł. Nr. 1/106 z 1934 r. poz. 4), podaję do wiadomości plan konferencyj na rok szkolny 1934/35.

I. Okrąg szkolny dzieli się na dwa rejony konferencyjne:

1. rejon rówieński, obejmujący szkoły średnie ogólnokształcące, seminarja nauczycielskie i szkoły zawodowe w Równem, Dubnie, Krzemieńcu, Ostrogu i Zdołbunowie.
2. rejon kowelski, obejmujący wymienione szkoły w Kowlu, Horochowie, Łucku, Maciejowie, Włodzimierzu i Sarnach.

W konferencjach rejonowych biorą udział także zainteresowani nauczyciele szkół powszechnych w tej miejscowości, w której odbywa się konferencja.

II. W bieżącym roku szkolnym odbędą się następujące konferencje rejonowe:

Dla nauczycieli, należących do rejonu rówieńskiego: dnia 12 grudnia 1934 r. w Krzemieńcu i dnia 6 marca 1935 r. w Dubnie.

Dla nauczycieli, należących do rejonu kowelskiego: dnia 14 grudnia 1934 r. we Włodzimierzu i dnia 8 marca 1935 r. w Łucku.

Konferencje zwołane w pierwszych terminach będą poświęcone:

a) zagadnieniom realizacji programu ćwiczeń cielesnych w klasie II nowego gimnazjum,
b) zajęciom popołudniowym w dnie niepogodne,
c) pracy szkolnych kół sportowych.

Konferencje zwołane w drugich terminach będą poświęcone:

a) lekcjom metodycznym,
b) zajęciom popołudniowym na boisku,
c) pracom, związanym z zakończeniem roku szkolnego.

III. W maju 1935 r. odbędzie się w Równem Konferencja Okręgowa, w której wezmą udział nauczyciele ćwiczeń cielesnych, należący do obydwóch rejonów konferencyjnych.

Na Konferencji Okręgowej będą omówione następujące tematy:

1) Organizacja pracy nauczyciela ćwiczeń cielesnych.
2) Lekka atletyka i sporty w szkole.
3) Wpływ metod harcerskich na wychowanie fizyczne.
4) Konferencje i kursy wakacyjne.

Tematy, które mają być omówione na konferencjach, winny być w ciągu roku przepracowane przez nauczycielstwo na terenie szkół lub na terenie istniejących Komisyj przedmiotowych wychowania fizycznego.

Kurator Okręgu Szkolnego *(—) J. Firewicz.*

108.

W sprawie przygotowania akcji zimowej w roku szkolnym 1934/35.

Okólnik Kuratorjum O. S. Łuckiego z dnia 8.XI.1934 r. Nr. OWF-23115/34.

Nawiązując do okólnika z dnia 14.XII.1933 r. Nr. 21998/33 (Dz. Urz. K.O.S.Ł. Nr. 1/106 z 1934 r. poz. 3) przypominam wszystkim Panom Inspektorom, Dyrekcjom i Kierownictwom Szkół, wobec zbliżającej się zimy o konieczności przygotowania akcji wykorzy-

stania przez młodzież feryj świątecznych oraz realizacji tego działu ćwiczeń cielesnych, który program przewiduje na ten okres.

Planowe zorganizowanie tej akcji w roku ubiegłym dało zadowalające wyniki, które wyraziły się organizacją powyżej 50 kursów narciarskich o 1000 uczestników, 105 lodowisk (ślizgawek), oraz ustaleniu 91 torów saneczkowych. W zestawieniu jednak z ogólną liczbą młodzieży szkolnej àkcja ta okazuje się niewystarczającą.

Celem uzgodnienia poczynań w tym dziale na terenie całego okręgu szkolnego, podaję na rok bieżący następujące wytyczne:

1) Ślizgawkę, dostępną bez opłaty, względnie za opłatą minimalną 5 groszy, może urządzić jeśli już nie każda szkoła, to środowisko, wylewając wspólne lodowisko dla młodzieży szkolnej.

Organizacja drużynowych zawodach łyżwiarskich w biegach krótkich i jeździe figurowej, oraz zawodów z hockeja niewątpliwie przyczyni się do spopularyzowania tego sportu wśród młodzieży.

2) Saneczkowanie w terenach pagórkowych zwłaszcza dla młodzieży szkół powszechnych, stanie się niebylejaką atiakcją. Wyprowadzi młodzież w teren. Koniecznem wydaje się wyznaczenie torów saneczkowych, które poza większą gwarancją bezpieczeństwa, mogłyby posłużyć jako miejsce do zorganizowania zawodów saneczkowych.

Celem uprzystępnienia młodzieży zdobycia taniego sprzętu saneczkowego ponownie zwracam uwagę na możliwości, wynikające z posiadania własnych warsztatów szkolnych, współdziałania nauczycieli robót i zajęć praktycznych.

3) Narciarstwo. Szczegółowe instrukcje podane są w okólniku Kuratorjum O. S. Ł. z dnia 14.XII.33 r. Nr. OWF-21998/33 (Dz. K.O.S.Ł. Nr. 1/34 r. poz. 3) w punkcie I, II i III-cim.

4) Kursy narciarskie młodzieży. Wszystkie szkoły, zwłaszcza średnie i zawodowe, winny w miarę swych możności zorganizować kilkudniowe kursy narciarskie dla młodzieży szkolnej.

5) Kursy przodowników narciarskich młodzieży. W bieżącym sezonie zimowym Kuratorjum organizuje kursy dla przodowników narciarskich młodzieży w Równem, Ostrogu, Zdołbunowie i Łucku.

Zasady organizowania tych kursów podaje cytowany okólnik Kuratorjum (Dz. Nr. 1 z 1934 roku) w porozumieniu z odnośnemi Dyrekcjami Gimnazjów:

Kurs w Równem zorganizuje nauczyciel tegoż Gimnazjum p. Soroka Piotr.

Kurs w Zdołbunowie — p. Baranowski Józef.

Kurs w Ostrogu — p. Sobiecki Stanisław.

Kurs w Łucku — p. Kondratowicz Bronisław.

O terminie rozpoczęcia i czasie trwania kursu Dyrekcje powiadomią Kuratorjum.

6) Centralny kurs narciarski, w Krzemieńcu.

W okresie feryj zimowych od dnia 4.I do 13.I — Kuratorjum zamierza zorganizować dla młodzieży z Okręgu Szkolnego kurs narciarski w Krzemieńcu.

Warunkiem przyjęcia będzie:

1) posiadanie własnego sprzętu i ubioru narciarskiego,
2) umiejętność jazdy na nartach,
3) wreszcie tytułem opłaty za wyżywienie i wpisowe za cały kurs zł. 25.

Pomieszczenie w Internacie Szkolnym.

Celem zorjentowania się w liczbie kandydatów na ten kurs, proszę Dyrekcje Szkół o podanie Kuratorjum do dnia 10.XII b. r. liczby zgłoszeń z zaznaczeniem wieku zgłoszonego i klasy, do której uczęszcza.

7) Zimowe kolonje młodzieży szkolnej.

Zwracam uwagę Dyzekcyj i Kierownictw Szkół na możność organizacji czasie feryj zimowych kolonij i obozów własnych, tak jak to czyniono w czasie wakacyj letnich. Wobec tego, że środki materjalne, któremi Dyrekcje Szkół rozporządzają, utrudnią tę akcję, proszę Dyrekcje i Kierownictwa Szkół, aby ze swej strony pomogły wysłać młodzież na kursa i kolonje tym organizacjom jak np. Harcerstwu, Straży Przedniej, które akcję zimową organizują.

8) Równocześnie przypominam, iż wszelkiej pomocy w organizacji i programach udzieli Instruktor W. F. Okręgu Szkolnego Łuckiego, który również podjął się pośredniczyć w zakupie taniego sprzętu narciarskiego dla szkół (16—18 zł. para), spłacanego ratami.

9) Sprawozdania. Do dnia 1 marca 1935 r. złożą Panowie Inspektorowie i Dyrekcje Szkół — w myśl wytycznych powyższego okólnika sprawozdania z przeprowadzonej akcji zimowej na terenie ich pracy.

Kurator Okręgu Szkolnego *(—) J. Firewicz.*

109.

W sprawie kursów narciarskich dla nauczycieli.

Okólnik Kuratorjum O. S. Łuckiego z dnia 8.XI.1934 r. Nr. OW.F-23116/34.

Wzorem lat ubiegłych Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego organizuje w bieżącym roku szkolnym następujące kursy narciarskie dla nauczycieli i nauczycielek:

I. 1) W Jurgowie (dojazd z Nowego Targu). Kurs organizuje Kuratorjum Okręgu Szkolnego Krakowskiego. Pomieszczenie i utrzymanie w nowowybudowanym i urządzonym szkolnym domu wycieczkowym. Kurs odbędzie się w czasie od 2 — 12 stycznia 1935 roku.

2) W Słobodzie Rungurskiej — Kurs organizuje Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lwowskiego w czasie od 2 do 12 stycznia 1935 r.

3) W Wiśle — Kurs organizuje Wydział Oświecenia Publicznego Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego. Kurs odbędzie się w czasie od 27 grudnia 1934 r. do 5 stycznia 1935 r.

4) W Zakopanem — Kurs organizuje Kuratorjum Okręgu Szkolnego Poznańskiego, odbędzie się w czasie od 1 — 14 stycznia 1935 r.

Wszystkie wymienione kursy prowadzone będą w dwu grupach: męskiej i żeńskiej. Na kursy zapisywać się mogą nauczyciele i nauczycielki szkół wszystkich kategoryj, a więc zarówno szkół powszechnych, jak i średnich ogólnokształcących, zawodowych i zakładów kształcenia nauczycieli.

Zapisy nauczycieli(lek) szkół powszechnych za pośrednictwem przełożonych Inspektorów Szkolnych, nauczycieli(lek) szkół średnich za pośrednictwem dyrekcyj szkół, kierować należy do Kuratorjum własnego Okręgu Szkolnego, te zaś do Kuratorjów, organizujących kursy. Zgłoszenia na kurs należy nadesłać najpóźniej do dnia 15 grudnia 1934 r.

Kuratorja (Wydział O.P.) zawiadomią bezpośrednio kandydatów o przyjęciu na kurs i udzielą im potrzebnych wiadomości o miejscu kursu, podróży, ulgach kolejowych i t. p.

Warunki finansowe:

a) Kurs w Jurgowie — wpisowe zł. 5, koszt całkowity utrzymania około 30 zł.
b) Kurs w Słobodzie Rungurskiej — wpisowe zł. 5. Koszty mieszkania i utrzymania po 4 zł. dziennie.
c) Kurs w Wiśle — wpisowe zł. 3, koszty mieszkania i utrzymania po 3—4 zł. dziennie.
d) Kurs w Zakopanem — wpisowe zł. 15, całkowity koszt mieszkania i utrzymania około 50—55 zł.

Wpisowe należy przesłać do Kuratorjum, organizującego kurs po otrzymaniu zawiadomienia o przyjęciu.

Koszty przejazdu koleją do miejsca kursów i z powrotem pokrywają uczestnicy kursów z własnych funduszów. Uczestnicy kursów będą korzystali z wojskowych zleceń na przejazd koleją za opłatą biletu jazdy w/g taryfy wojskowej. Zlecenia na przejazd wydane zostaną przyjętym na kursy przez właściwe władze i organy Państwowego Urzędu W.F. i P.W. na podstawie kart przyjęć.

Wyekwipowanie uczestników(czek) kursów.

Wszyscy uczestnicy kursów muszą mieć własne wyekwipowanie narciarskie. Poza tem należy zabrać ze sobą: bieliznę pościelową i osobistą, strój narciarski (spodnie, wiatrówka, buty, łapawice z brezentowem obszyciem, zauszniki lub czapkę ochraniającą uszy).

II. W Krzemieńcu.

W celu wyszkolenia nauczycielstwa na przodowników i instruktow narciarstwa dla szkół, oraz zaznajomienia z grami i zabawami na śniegu i lodzie Kuratorjum w bieżącym roku szkolnym organizuje specjalny kurs narciarski dla nauczycielstwa.

Kurs odbędzie się w Krzemieńcu w czasie od 4 do 13 stycznia 1935 r. dla nauczycieli i nauczycielek (w dwu grupach: męskiej i żeńskiej). Uczestnikami kursów mogą być nauczyciele(lki) wszelkich kategoryj szkół. Zgłoszenia na kurs należy kierować bezpośrednio do Kuratorjum, podając: Nazwisko i imię, wiek, adres, szkołę, w której nauczyciel pracuje, nazwę przedmiotu, którego udziela z nadmienieniem, czy umie jeździć na nartach.

Termin zgłoszeń upływa z dniem 13.XII.34 r. O przyjęciu zostaną kandydaci powiadomieni. Wyżywienie i zakwaterowanie w internatach. Opłata za wyżywienie i wpisowe internatowe wyniesie 30 zł. za cały czas trwania kursu. Uczestnicy będą mogli korzystać ze zniżek wojskowych, które wydadzą im na podstawie kart przyjęcia odnośni Obwodowi Komendanci P. W.

Na miejscu można będzie wypożyczać narty za opłatą po 5 zł. za czas trwania kursu.

Uczestnicy (czki) kursów winni mieć własne wyekwipowanie narciarskie, ponadto każdy uczestnik musi przywieźć ze sobą oprócz ciepłego ubrania i odpowiedniego obuwia: rękawice z brezentowem obszyciem, zauszniki względnie czapkę ochraniającą uszy, dwa komplety ciepłej bielizny i skarpetki, kamizelkę, kaftan lub sweter, koc, przybory do mycia e.tc.

W razie braku dostatecznej pokrywy śnieżnej program kursu zostanie uzupełniony grami i zabawami w świetlicy, grami ruchowemi oraz grami polowemi.

Kurator Okręgu Szkolnego *(—) J. Firewicz.*

110.

Harcerskie kursy narciarskie w czasie feryj zimowych.

Okólnik Kuratorjum O. S. Łuckiego z dnia 28.XI.1934 r. Nr. O.H. 24262/34.

I. Kuratorja Okręgów Szkolnych organizują w pozozumieniu z odnośnemi Komendami Chorągwi Związku Harcerstwa Polskiego w czasie feryj zimowych następujące kursy harcerskie dla nauczycielstwa szkół powszechnych i średnich:

1) Kuratorjum O. S. Brzeskiego w Hajnówce w powiecie bielsko-podlaskim w czasie od 3 do 12 stycznia. Opłata za pomieszczenie i utrzymanie 20 zł.

2) Kuratorjum O. S. Krakowskiego:
   a) dla nauczycieli w Sporyszu koło Żywca w czasie od 3 do 13.I. Opłata za pomieszczenie i utrzymanie na kursie 25 zł.
   b) dla naczycielek w Witowie koło Zakopanego w czasie od 2 do 12 stycznia. Opłata za kurs 30 zł.
3) Kuratorjum O. S. Lubelskiego w Lublinie w czasie od 3 do 12 stycznia. Opłata za kurs 25 zł.
4) Kuratorjum O. S. Lwowskiego:
   a) Kurs dla nauczycielek prowadzących gromady zuchowe lub drużyny harcerskie, a pragnących pogłębić znajomość podstaw i metod pracy zuchowej i harcerskiej. Kurs odbędzie się w Maksymówce koło Wygody w pow. dolińskim w czasie od 28 grudnia b. r. do 13 stycznia 1935 r. Opłata za kurs 35 zł.
   b) Kurs dla nauczycieli uwzględniający w szczególności pracę drużyny harcerskiej w szkole średniej. Kurs odbędzie się we Lwowie w czasie od 3 do 13 stycznia. Opłata za kurs 30 zł.
5) Kuratorjum O. S. Łuckiego w Krzemieńcu w czasie od 4 do 13 stycznia. Opłata za kurs 30 zł.
6) Kuratorjum O. S. Warszawskiego w Warszawie w czasie od 3 do 10 stycznia. Opłata za kurs 25 zł.
7) Urząd Wojewódzki Śląski (Wydział Oświecenia Publicznego):
   a) kurs dla nauczycieli w Istebnej (w pow. cieszyńskim) w czasie od 2 do 14 stycznia. Opłata za kurs 30 zł.
   b) kurs dla nauczycielek w Ustroniu (w pow. cieszyńskim) w czasie od 2 do 14 stycznia. Opłata za kurs 35 zł.

II. Kursy pod 1, 2, 3, 5 i 6 są urządzone dla nauczycieli i nauczycielek. Prowadzone będą częściowo w dwóch odrębnych grupach: męskiej i żeńskiej. Posiadają charakter ogólno-informacyjny i przeznaczone są zarówno dla opiekunów drużyn i gromad szkolnych jak i dla nauczycielstwa, pragnącego się zapoznać z podstawami i metodami pracy harcerskiej i zuchowej w szkole.

Program tych kursów uwzględni teoretyczne podstawy ruchu harcerskiego, praktyczne ćwiczenia, gry, zabawy, wycieczki i zaznajomi uczestników z formami zbiorowego życia drużyny harcerskiej.

III. Kandydaci, pragnący wziąć udział w kursach, winni przesłać w terminie do dnia 15 grudnia b. r. zgłoszenie do tego Kuratorjum O. S., które dany kurs organizuje. Równocześnie ze zgłoszeniem należy przesłać przekazem pocztowym kwotę pięć złotych jako wpisowe.

IV. Uczestnicy kursów winni przywieźć z sobą wyekwipowanie wycieczkowe, podane w karcie przyjęcia i zapoznać się z literaturą w niej wskazaną. W czasie trwania kursu uczestników obowiązuje regulamin kursu.

V. Koszty przejazdu uczestnicy pokrywają z własnych funduszów. Przysługuje im przytem prawo do otrzymania z Komendy P.W. zlecenia na przejazd ulgowy (t. j. za opłatą 20 % biletu normalnego) na podstawie zaświadczenia o przyjęciu na kurs.

Kurator Okręgu Szkolnego *(—) J. Firewicz.*

111.

W sprawie kursu harcerskiego dla nauczycieli(lek).

Okólnik Kuratorjum O. S. Łuckiego z dnia 22.XI.1943 r. Nr. OH-23914/34.

W okresie feryj zimowych Kuratorjum Okręgu Szkolnego Łuckiego organizuje Kurs harcerski dla nauczycieli(lek) w Krzemieńcu.

Kurs odbędzie się w czasie *od 4.I do 13.I.1935 r.*

Program kursu obejmuje zaznajomienie uczestników (czek):

a) z psychologicznemi podstawami harcerstwa i jego pedagogicznemi wartościami, z uwzględnieniem metod harcerskich i zuchowych w ogólnem wychowaniu szkolnem,
b) z prowadzeniem drużyny harcerskiej,
c) z ruchem zuchowym i prowadzeniem gromady zuchowej,
d) z jazdą na nartach.

Zajęcia odbywać się będą w dwu grupach: męskiej i żeńskiej. Uczestnikami kursu mogą być nauczyciele (lki) wszelkich kategoryj szkół.

Opłata za kurs wraz z pełnem utrzymaniem i zakwaterowaniem wynosi 30 zł., płatnych na kursie.

Wyżywienie i zakwaterowanie w internatach.

Termin zgłoszenia upływa z dniem *14.XII.1934 r.*

Zgłoszenia na kurs należy kierować bezpośrednio do Kuratorjum. Przy zgłoszeniu należy podać: imię i nazwisko, rok urodzenia, wyznanie, stanowisko służbowe, dane o tem, czy pracował lub pracuje w harcerstwie, zwłaszcza, czy pełni obowiązki opiekuna drużyny; pozatem należy dołączyć deklarację, iż zobowiązuje się przybyć punktualnie na kurs, poddać się regulaminowi kursu, wpłacić kwotę 30 zł. w pierwszym dniu kursu tytułem zwrotu kosztów utrzymania i przywieźć ze sobą wymagane wyekwipowanie- O przyjęciu zostaną kandydaci (tki) powiadomieni,

Koszty przejazdu koleją do miejsca kursu i z powrotem pokrywają uczestnicy.

Uczestnicy będą mogli skorzystać ze zleceń na przejazd ulgowy, które wydadzą im na podstawie kart przyjęcia odnośni Obwodowi Komendanci P. W.

Uczestnicy mogą na miejscu otrzymać bezpłatnie 1 koc, poduszkę i prześcieradło. Ponadto ci uczestnicy, którzy zechcą skorzystać z nauki jazdy na nartach, winni mieć własne wyekwipowanie narciarskie. Na miejscu będzie można wypożyczać narty za opłatą 5 zł. za czas trwania kursu.

Za Kuratora Okręgu Szkolnego *(—) K. Tokarski*
Naczelnik Wydziału

112.

Sprawozdanie ze stanu pracy harcerskiej.

Okólnik Kuratorjum Okr. Szk. Łuckiego z dnia 13.XI.1934 r. Nr. O.H. 23528/34.

Celem zorjentowania się w całokształcie pracy oraz potrzebach organizacji harcerskiej na terenie szkolnym wszystkie zakłady średnie ogólnokształcące, seminarja nauczycielskie, szkoły zawodowe i handlowe oraz Kierownictwa wszystkich szkół powszechnych w Okręgu Szkolnym Łuckim przedłożą w nieprzekraczalnym terminie do dnia 1 lutego 1935 r. sprawozdanie ze stanu pracy w organizacji harcerskiej, według załączonego wzoru. Obowiązują odpowiedzi negatywne.

Kurator Okręgu Szkolnego *(—) J. Firewicz.*

SPRAWOZDANIE*)
ZE STANU PRACY HARCERSKIEJ

1) Stopień organizacyjny i nazwa szkoły, zakładu.
2) Miejscowość, gmina, powiat.
3) Obwód szkolny.
4) Nazwa (n. p. żeglarska) i rodzaj (żeńska, męska) drużyny (gromady).
5) Patron drużyny lub nazwa gromady.
6) Data założenia drużyny (gromady).

---

*) Uwagi: Jeżeli w szkole jest więcej jednostek harcerskich (n p. drużyna męska i żeńska) należy złożyć sprawozdanie z każdej drużyny oddzielnie. To samo odnośi się do samodzielnych gromad zuchowych.

Wszystkie dane, o ile nie jest inaczej zaznaczone, należy podawać według stanu z dnia 1.XII.1934 r.

7) Czy drużyna (gromada) jest zarejestrowana w Komendzie Chorągwi i kiedy?

8) Imię i nazwisko drużynowego (wodza), rok urodzenia, zawód, stopień harcerski lub instruktorski.

9) Wymienić ukończone przez drużynowego kursy (nazwa Kursu, data, miejscowość i funkcja).

10) Imię i nazwisko opiekuna drużyny (gromady), rok urodzenia i zawód.

11) Stopień harcerski lub instruktorski opiekuna. W wypadkach gdy opiekun nie jest harcerzem — podać czy nim był (kiedy), czy z pracą harcerską jest obeznany i od kiedy nią się zajmuje.

12) Ukończone przez opiekuna kursy i obozy harcerskie (nazwa, kursu, miejscowość, data i kto urządzał).

13) Czy drużyną (gromadą) opiekuje się Koło Przyjaciół Harcerstwa (podać imię i nazwisko prezesa K. P. H., zawód, dokładny adres. Jeśli koło nie istnieje, podać czy jest możliwość utworzenia K P. H.).

14) W jaki sposób objawia się opieka K. P. H.

15) Jakie osoby względnie jakie instytucje śpieszą drużynie z pomocą.

16) Czy drużyna posiada izbę w szkole do wyłącznej dyspozycji — jeśli nie — podać przyczynę. W tym też wypadku podać również miejsce, gdzie odbywają się zbiórki drużyny (gromady).

17) Ilość tomów w bibljotece drużyny, w tem treści harcerskiej.

18) Jakie pisma harcerskie posiada drużyna (gromada) wymienić nazwę i ilość).

19) Czy drużyna (gromada) posiada własne warsztaty i przedsiębiorstwa zarobkowe.

20) Inwentarz drużyny wartości zł. . . . . namiotów własnych na osób . . . .

21) Przychód roczny drużyny w r. 1934 . . . .
Rozchód „ „ „ „ . . . .
Pozostaje . . . .

22) Ile wynosi miesięczna składka członka drużyny.

23) Jakie książki administracyjne prowadzi drużyna.

24) Czy drużyna urządziła obóz własny (miejscowość, czas trwania, ilość uczestników).

25) Ilu drużyna wysłała na obozy innych drużyn, hufców i t. d. Harcerzodni . . . .

26) Ważniejsze przejawy życia drużyny w 1934 r.

27) Ważniejsze zamierzenia na przyszłość.

28) Harcerze według narodowości.

Ogólna liczba uczniów w szkole	Skład uczniów w-g narodowości						Stan drużyny z 1.XII 34 r.	Ilość zastępów	Stan gromady z 1.XII.34 r	Członkowie drużyny w-g narodowości						SPRAWNOŚCI				UWAGI
																harcerskie		zuchowe		
	Polaków	Ukraińców	Czechów	Rosjan	Żydów	Innych				Polaków	Ukraińców	Czechów	Rosjan	Żydów	Innych	ilość spr. harc.	ilość harc. posiadając. spraw.	ilość spr. zuchów	ilość zuch. posiadając. spraw.	

29) Harcerze według wieku i stopni

Lat ukończonych		10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	powyż. 20 lat	Razem
Harcerzy Rzplitej														
Harcerzy Orlich-przewodniczek														
Ćwików-samarytanek														
Wywiadowców-pionierek														
młodzików-ochotniczek	z przyrzeczeniem													
	bez przyrzeczenia													
Bez stopni														
OGÓŁEM														

Zuchy w gromadach według wieku i stopni.

Lat skończonych	7	8	9	10	11	12	Razem
bez stopnia							
z I gwiazdką							
z II gwiazdką							
z III gwiazdką							
Ogółem							

30) Zbiórki i wycieczki odbyte w 1934 r.

Jednostki organizacyjne	Całej drużyny i gromady						Oddzielnych zastępów					
	Zbiórki			inne zebrania	wycieczki*)	Razem	Zbiórki			inne zebrania	wycieczki**)	Razem
	w izbie	na boisku	w lesie w polu				w izbie	na boisku	w lesie w polu			
Drużyna												
Gromada												

31) Uwagi opiekuna drużyny.
32) Opinja Dyrektora lub kierownika szkoły o drużynie oraz ewentualne życzenia szkoły.

Podpis dyrektora lub kierownika.

*) Liczyć wycieczki najmniej 6 godzinne.
**) Liczyć wycieczki najmniej 3 godzinne.

113.

W sprawie zgłaszania się nauczycieli szkół średnich do egzaminu.

Okólnik Kuratorjum O. S. Łuckiego z dn. 5.XI.1934 r. Nr. II-22996/34.

Ponieważ nauczyciele szkół średnich ogólnokształcących i seminarjów nauczycielskich, którzy starają się o dopuszczenie do egzaminu państwowego na nauczyciela szkół średnich na podstawie rozporządzenia z dnia 9 października 1924 r. (Dz. U. Min. W.R. i O.P. Nr. 18, poz. 185), nie stosują się często do okólnika Ministerstwa W.R. i O.P. z dnia 15 marca 1928 r. Nr. II.P.-3527/28 (Dz. U. Min. W.R. i O.P. Nr. 4, poz. 79), przypominam, że zgodnie z tym okólnikiem podania należy składać drogą służbową z dołączeniem przepisanych załączników możliwie zawczasu, a mianowicie:

do egzaminu w czasie sesji wiosennej przed dniem 15 marca;

do egzaminu zaś w sesji jesiennej przed dniem 15 sierpnia.

Dyrekcje szkół względnie PP. Inspektorowie Szkolni winni bezzwłocznie po otrzymaniu podania i sprawdzeniu, czy zawiera ono wszystkie załączniki, przewidziane w § 12 rozporządzenia Ministra W.R. i O.P. z dnia 9 października 1924 r., wysłać je do Kuratorjum wraz ze spostrzeżeniami wizytacyjnemi i ogólną opinją o wartości pracy nauczyciela, o ile nie została już przedtem przesłana wraz ze sprawozdaniem z praktyki przedegzaminacyjnej.

Zwracam także uwagę na ostatni ustęp okólnika Ministerstwa W.R. i O.P. z dnia 15 marca 1928 r. w sprawie udzielania urlopów na egzamin.

Kurator Okręgu Szkolnego *(—) J. Firewicz.*

114.

W sprawie akcji oszczędnościowej w szkołach.

Okólnik Kuratorjum O.S. Łuckiego z dn. 20.XI.1934 r. Nr. I-23186/34.

Organizowany corocznie „Dzień Oszczędności" przyczynia się w dużym stopniu do krzewienia idei oszczędności, która zatacza coraz szersze kręgi i pozyskuje nowych, czynnych zwolenników.

Powstające na terenie szkół „Szkolne Kasy Oszczędności" mimo wydanych w tej sprawie zarządzeń w Dzienniku Urzędowym Kuratorjum Nr. 1 z roku 1928 poz. 4 z dn. 7 stycznia 1928 r. i w Dz. Urzędowym Nr. 6 z roku 1932 poz. 6 z dn. 14 maja 1932 r. niezawsze potrafiły sprawnie zorganizować funkcjonowanie tych kas.

Ze względu na doniosłe znaczenie wychowawcze i gospodarcze dla Państwa i społeczeństwa idei oszczędności, Pocztowa Kasa

Oszczędności opracowała wskazówki dla organizacji S.K.O., opartych o P. K. O., wszelkie druki, kartony, księgi kasowe i t. p., które ułatwiają prawidłową organizację kas.

Materjały te będzie nadsyłała P.K.O. zainteresowanym szkołom bezpłatnie w wypadku zwrócenia się Dyrekcyj i Kierownictw szkół bezpośrednio do Pocztowej Kasy Oszczędności — Oddział we Lwowie.

Za szczególnie wskazane uważam zainteresowanie się tą sprawą tych szkół, które już zorganizowały S. K. O.

Nadto P. K. O. otwiera w „Dniu Oszczędności" w roku 1935 w Warszawie, ul. Jasna 9 stałą szkolną wystawę oszczędnościową, mającą na celu wykazanie wycieczkom szkolnym rezultatów akcji oszczędnościowej w szkołach.

W akcji oszczędnościowej w b. r. szk. szkoły winny wziąć pod uwagę i ewentualny swój udział w projektowanej wystawie.

Jednocześnie Kuratorjum załącza do Dziennika Urzędowego ankietę, którą wypełnią szkoły, posiadające S. K. O. i po odcięciu i odpowiedniem złożeniu prześlą natychmiast nieopłacone, bezpośrednio do Pocztowej Kasy Oszczędności — Oddział we Lwowie.

Kurator Okręgu Szkolnego *(—) J. Firewicz.*

115.

W sprawie imprez urządzanych w szkołach.

Okólnik Kuratorjum O. S. Łuckiego z dnia 20.XI.1934 r. Nr. O-23692/34.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego wydało w ciągu ostatnich lat szereg zezwoleń na wyświetlanie filmów przez kina objazdowe oraz urządzanie przez specjalne zespoły i jednostki przedstawień teatralnych, deklamacyj, odczytów i t. p. w szkołach. Niekiedy wydano te zezwolenia bez wyraźnego zastrzeżenia, że imprezy te nie mogą się odbywać podczas godzin szkolnych.

Ze względu na konieczność uporządkowania tej sprawy, Ministerstwo zarządza, by wszelkie tego rodzaju imprezy odbywały się odtąd jedynie poza godzinami szkolnemi.

Zarazem Ministerstwo ogranicza ważność już wydanych zezwoleń—do końca bieżącego roku szkolnego, przed upływem którego osoby lub instytucje zainteresowane mogą wszcząć starania o ich wznowienie. O wydanie ewentualnych zezwoleń należy odtąd zwracać się jedynie do Ministerstwa.

Zawiadamiając o powyższem P.P. Inspektorów Szkolnych oraz Dyrekcje szkół średnich ogólnokształcących i zawodowych jednocześnie zgodnie z zarządzeniem Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 15.XI.1934 r. Nr. I.Pol-4361/34 po-

lecam, by zgłaszającym się do nich organizacjom, zespołom i jednostkom, posiadającym już zezwolenia na urządzanie powyższych imprez w szkołach, podały treść niniejszego okólnika do wiadomości.

Okólnik ten odnosi się również do zezwoleń wydanych we własnym zakresie przez Kuratorjum.

Kurator Okręgu Szkolnego *(—) J. Firewicz.*

116.

Przyjmowanie obligacyj 6% Pożyczki Narodowej na kaucje i wadja.

Okólnik Kuratorjum O. S. Łuckiego z dnia 20.XI.1934 r. Nr. O-15213/34.

Kuratorjum podaje do wiadomości okólnik Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 30 lipca 1934 r. Nr. 120/I.R.6417/34 o przyjmowaniu obligacyj 6% Pożyczki Narodowej na kaucje i wadja, treści następującej:

Ministerstwo Skarbu, nawiązując do obwieszczenia z dnia 9 lipca r. b. (Monitor Polski Nr. 155, poz. 205), według którego, jako kaucje i wadja mają być przyjmowane również obligacje 6% Pożyczki Narodowej po kursie 75 za 100, zawiadomiło pismem z dnia 20 lipca 1934 r. Nr. D.III.12426/3/34, że:

1) Obligacje omawianej Pożyczki mają być przyjmowane od pierwonabywców, t.j. osób, na imię których są wystawiane lub od osób, które nie będąc pierwonabywcami, otrzymały zezwolenie Komisarza Generalnego Pożyczki Narodowej na przelew obligacyj na swoje imię;

2) przy składaniu obligacyj na kaucje lub wadja mają być one zaopatrzone podpisem posiadacza in blanco umieszczonym na obligacji w miejscu przeznaczonem na przelewy;

3) w razie trwania umowy obligacje 6% Pożyczki Narodowej nie mogą służyć jako wymiana dotychczasowych zabezpieczeń złożonych w innych papierach wartościowych, względnie w gotówce;

4) w razie zawierania formalnie nowej umowy, która jednak w istocie jest przedłużeniem umowy poprzedniej, obligacje 6% Pożyczki Narodowej nie mogą służyć jako wymiana zabezpieczeń poprzednich, złożonych w innych papierach wartościowych;

5) gdy w wyniku niedotrzymanych umów i t. p. Skarb Państwa poszukiwać będzie na obligacjach 6% Pożyczki Narodowej, znajdujących się w depozycie swych szkód i strat i w związku z tem zajdzie potrzeba sprzedaży tych obliga-

cyj zgodnie z istniejącemi w tym względzie przepisami, Komisarz Generalny Pożyczki Narodowej udzielać będzie każdorazowo zezwolenia na dokonanie przelewu tych obligacyj.

Kurator Okręgu Szkolnego *(—) J. Firewicz.*

117.

W sprawie zmiany okólnika o przyjmowaniu 6% Pożyczki Narodowej na kaucje i wadja.

Okólnik Kuratorjum O. S. Łuckiego z dnia 20.XI.1934 r. Nr. O-22530/34.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego okólnikiem z dnia 25.X.1934 r. Nr. 156/I-R.8375/34 zawiadomiło, że opierając się na piśmie Ministerstwa Skarbu z dnia 12.X.1934 r. Nr. D.III.16610/3/34, w celu umożliwienia deponentom zamiany sum gotówkowych, złożonych tytułem kaucyj i wadjów, na obligacje 6% Pożyczki Narodowej, zmienia treść punktu 3-go okólnika swego Nr. 120 z dnia 30 lipca 1934 r. (I-R.6417/34), który otrzymuje następujące brzmienie:

„W razie trwania umowy obligacje 6% Pożyczki Narodowej nie mogą służyć jako wymiana dotychczasowych zabezpieczeń, złożonych w innych papierach wartościowych względnie w gotówce, złożonej po dzień 28 września 1933 r. t.j. do czasu otworzenia subskrypcji 6% Pożyczki Narodowej. Natomiast zabezpieczenia gotówkowe, złożone począwszy od dnia 28 września 1933 r., mogą służyć jako wymiana na obligacje 6% Pożyczki Narodowej".

Powyższe podaję do wiadomości w związku z okólnikiem Kuratorjum z dnia 20.XI.1934 r. Nr. O-15213/34 (Dz. Urz. Kurat. O. S. Ł. Nr. 10, poz. 116).

Kurator Okręgu Szkolnego *(—) J. Firewicz.*

KOMUNIKATY

W sprawie zmian w składzie Komisyj Egzaminacyjnych dla nauczycieli publicznych szkół powszechnych.

Zgodnie z punktem 2 § 3 rozporządzenia Ministra W.R. i O.P. z dnia 14.XII.1928 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 1, poz. 3 z roku 1929) Kuratorjum podaje do wiadomości zmiany zaszłe w składzie Państwowych Komisyj Egzaminacyjnych dla nauczycieli publicznych szkół powszechnych w poszczególnych rejonach, podanych w komunikacie Dziennika Urzędowego Kuratorjum Okręgu Szkolnego Łuckiego Nr. 10 str. 425 z roku 1933.

W rejonie III — obejmującym powiat kostopolski.

W skład Komisji w charakterze członków powołano:

1) p. Awakowicza Kazimierza, kierownika 7-klasowej publicznej szkoły powszechnej w Deražnem, powiatu kostopolskiego,

i 2) p. Drozdowskiego Stanisława, kierownika 6-klasowej publicznej szkoły powszechnej w Hołubnem, powiatu kostopolskiego.

W rejonie IV — obejmującym powiat krzemieniecki.

Prezesem Państwowej Komisji Egzaminacyjnej został mianowany p. Kohler Karol, dyr. Pańswowego Gimnazjum im. T. Czackiego w Krzemieńcu na miejsce p. Franciszka Hilczera, przeniesionego do innego Okręgu Szkolnego.

W rejonie V — obejmującym powiat łucki.

W skład Komisji w charakterze zastępcy prezesa powołano p. Wnuka Bronisława, podinspektora szkolnego w Łucku.

W rejonie VI — obejmującym powiat rówieński i zdołbunowski.

W skład Komisji powołano w charakterze zastępcy prezesa p. Kasieniaka Mieczysława, podinspektora szkolnego w Równem.

Nadto w charakterze członków Komisji powołano:

1) p. Tumińską Janinę, nauczycielkę Państwowego Seminarjum Nauczycielskiego w Ostrogu n/Horyniem,

i 2) p. Ciepielewskiego Jana, kierownika szkoły ćwiczeń przy Państwowem Seminarjum Nauczycielskiem w Ostrogu n/Horyniem.

Wobec przeniesienia p. p. D-ra Leona Kisiela i Stanisława Wiącka na inne miejsca służbowe, mandaty ich jako zastępców prezesa automatycznie wygasły.

W rejonie VII — obejmującym powiat sarneński.

W skład Komisji powołano w charakterze członka p. Wittmana Franciszka, kierownika 7-klasowej publicznej szkoły powszechnej w Sarnach na miejsce p. Wosia Józefa, przeniesionego do innego obwodu szkolnego.

W rejonie VIII — obejmującym powiat horochowski i włodzimierski.

Prezesem Państwowej Komisji Egzaminacyjnej mianowany został p. Dr. Leon Kisiel, dyrektor Państwowego Gimnazjum we Włodzimierzu, na miejsce p. Dymitra Niżnikiewicza, przeniesionego do innego obwodu szkolnego.

Opieka instruktorska w zakresie wychowania fizycznego i harcerstwa.

W bieżącym roku szkolnym w Okręgu Szkolnym Łuckim czynne będą dwa instruktoraty: 1) wychowania fizycznego i 2) harcerstwa.

Instruktorat wychowania fizycznego został powierzony p. W. J. Śliwińskiemu, instruktorat harcerstwa p. Leopoldowi Adamciowi.

Zakres prac instruktora wychowania fizycznego obejmuje:

a) zapoznanie nauczycieli wszelkich typów szkół z nowemi programami ćwiczeń cielesnych oraz z organizacją prac wychowawczych, związanych z dziedziną wychowania fizycznego;

b) udzielanie pomocy fachowej nauczycielstwu i szkołom w celu podnoszenia poziomu organizacji wychowania fizycznego i nauczania ćwiczeń cielesnych;

c) budzenie inicjatywy i udzielanie fachowej pomocy i rad w organizowaniu życia sportowego w duchu wychowawczym;

d) pogłębienie i doskonalenie wychowania fizycznego w harcerstwie i w przysposobieniu wojskowem młodzieży.

W celu wykonania powyższych zadań Okręgowy Instruktor wychowania fizycznego będzie:

a) przeprowadzał wizytacje instruktywne wychowania fizycznego we wszystkich typach szkół;
b) organizował konferencje i kursy metodyczne dla nauczycieli, ćwiczeń cielesnych;
c) brał czynny udział w rejonowych konferencjach nauczycielskich, wizytował obozy letnie hufców szkolnych przysposobienia wojskowego i harcerstwa;
d) sprawował opiekę nad schroniskami szkolnemi;
e) współpracował ze szkołami w organizowaniu akcji turystycznej młodzieży szkolnej.

Zakres prac instruktora harcerstwa obejmuje:

a) fachowa pomoc nauczycielstwu w zakresie organizacji i prowadzeniu prac w gromadach zuchowych i drużynach harcerskich;
b) pogłębianie strony ideowej i doskonalenie pracy wychowawczej w szkolnych organizacjach harcerskich;
c) instruowanie opiekunów, drużynowych i zastępowych w pracach szkolnych organizacyj harcerskich:
d) wizytacje instruktywne szkolnych organizacyj harcerskich;
e) fachowa pomoc w organizowaniu kursów i konferencyj poświęconych zagadnieniom harcerstwa;
f) udział w konferencjach nauczycielskich, poświęconych zagadnieniom harcerstwa;
g) współpraca z władzami harcerskiemi, Zarządem Oddziału i Kołami Przyjaciół Harcerstwa;
h) Współdziałanie z akcją obozową letnią i zimową.

W sprawie kursu informacyjnego z dziedziny higjeny szkolnej w okresie feryj zimowych.

Celem ułatwienia pracy nauczycielstwu w dziedzinie higjeny szkolnej następnie podniesienia poziomu sanitarnego szkół, a przedewszystkiem w trosce o zdrowie i rozwój fizyczny dziatwy szkolnej, Kuratorjum organizuje w Równem w okresie feryj zimowych trzydniowy kurs informacyjny z dziedziny higjeny szkolnej dla nauczycielstwa publicznych szkół powszechnych od dnia 12 do 14 stycznia włącznie 1935 r.

Kurs nosi charakter dobrowolny.

Koszta związane z przyjazdem na kurs, utrzymaniem i wogóle pobytem na kursie, ponoszą sami uczestnicy. Zorganizowane zostaną natomiast tanie i wygodne pomieszczenia dla zamiejscowych uczestników, jak również zapewnione tanie i dostatnie wyżywienie.

Kurs rozpocznie się dnia 12 stycznia 1935 r. o godzinie 9 rano w szkole zawodowej żeńskiej Z. P. O. K. ul. Hallera.

Program kursu będzie obejmował 3 działy, a mianowicie:
1) higjenę otoczenia — 5 godzin,
2) higjenę ucznia — 5 godzin,
3) wychowanie higjeniczne w szkole — 4 godziny i seminarjum dyskusyjne — 2 godziny.

Tematy będą potraktowane na tle rzeczywistych warunków w jakich nauczycielstwo pracuje i zmierzać będą przedewszystkiem do udzielania rad i wskazówek, które będzie można w szkole zastosować.

Zgłoszenia na kurs należy nadsyłać na ręce właściwego Inspektora Szkolnego do dnia 12 grudnia r. b.

Zawiadomienie o wypuszczeniu w obieg 100 zł. banknotów.

Z dniem 15 września 1934 r. Bank Polski puszcza w obieg 100-złotowe bilety bankowe II emisji.

Bilet bankowy 100-złotowy jest wykonany na papierze białym z wodnym znakiem na marginesie; znak ten przedstawia podobiznę Królowej Jadwigi i napis „100 Zł.", wykonane w płaszczyznach ciemniejszych i jaśniejszych od przeźrocza papieru.

Wymiar biletu wraz z marginesem wynosi 175×98 mm. rysunek strony przedniej 119×85 mm., zaś strony odwrotnej 119×83 mm.

Przednia strona biletu jest ujęta w obramowanie giloszowe po bokach i u góry, dół zaś zamknięty jest motywem ornamentacyjnym, pośrodku którego znajduje się tabliczka z napisem „Bank Polski" na ciemnem tle, powyżej tabliczki na tle kompozycji giloszowej znajduje się liczba 100 ozdobiona liśćmi laurowemi. W górnych rogach obramowania umieszczone są małe tarcze z liczbami „100".

Środkowa część biletu na tle godła Państwa zawiera napisy i podpisy:

„STO
ZŁOTYCH"
Warszawa, dn. 2 czerwca 1932 r.

PREZES BANKU
W. Wróblewski

NACZELNY DYREKTOR.
Dr. Mieczkowski

SKARBNIK
Orczykowski"

nad tekstem unosi się skrzydlata postać Merkurego.

Po bokach tekstu znajdują się owale; w owalu z lewej strony na tle rozety giloszowej znajduje się wielka liczba „100" nad i pod nią „Zł.", w prawym zaś owalu otoczonym giloszowem obramowaniem znajduje się portret Księcia Józefa Poniatowskiego.

Oznaczenie serji i numeracji umieszczone jest poniżej medaljonów; z lewej strony serja, z prawej zaś numer siedmiocyfrowy, w kolorze czarnym.

Strona przednia biletu utrzymana jest w kolorze bronzowym na szaro-zielonym tle ornamentacyjnem.

Na odwrotnej stronie biletu pośrodku znajduje się owal ujęty ornamentem stylizowanym, pośrodku którego znajduje się dąb na tle pejzażu morskiego.

W górnej części owalu zamieszczona biała tarcza z napisem „STO ZŁOTYCH" w dolnej zaś monogram „BP", wkomponowany w rysunek pługa — okolony wieńcem z kłosów. Po bokach owalu umieszczone są dwie postacie alegoryczne wyobrażające z lewej strony handel, z prawej zaś przemysł i rolnictwo.

Nad i pod postaciami znajdują się tarcze z liczbami „100" i „Zł.".

Całość rysunku opiera się na wstędze z napisem „BILETY BANKU POLSKIEGO SĄ PRAWNYM ŚRODKIEM PŁATNICZYM W POLSCE".

Strona odwrotna biletu utrzymana jest w tonach różowooliwkowych.

W sprawie zakazu rozpowszechniania wśród młodzieży szkolnej broszury „Nie zabijaj".

Kuratorjum zawiadamia na podstawie pisma Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 31 października 1934 r. Nr. II.P-2145/34, że broszurka „Nie zabijaj", wydana jako Nr. 398, Rocznik XXXIII „Głosów Katolickich" (Kraków 1933 — Wydawnictwo Ks. Ks. Jezuitów) nie nadaje się, ze względu na niewłaściwy sposób wprowadzania czytelników w zagadnienia świadomego macierzyństwa, ani dla uczniów szkół powszechnych ani szkół średnich.

Z tego powodu Ministerstwo zakazało rozpowszechniania tej broszury wśród młodzieży szkolnej.

Odznaczenia w dniu „Święta Niepodległości".

Na wniosek Kuratorjum Okręgu Szkolnego Łuckiego w dniu 11 listopada 1934 r. zostali odznaczeni:

KRZYŻEM KAWALERSKIM ORDERU ODRODZENIA POLSKI

za zasługi na polu administracji szkolnej

Zajdler Władysław, Naczelnik Biura Personalnego Kuratorjum Okr. Szk. Łuckiego.

ZŁOTYM KRZYŻEM ZASŁUGI

za zasługi na polu pracy oświatowej, wychowawczej i społecznej

Kowalski Atanazy, nauczyciel Gimn. Państw. im. T. Kościuszki w Równem.

SREBRNYM KRZYŻEM ZASŁUGI

za zasługi na polu pracy oświatowej, wychowawczej i społecznej:

1) Bambulewiczówna Łucja, nauczycielka szkoły powszechnej w Kalinówce, pow. Włodzimierz.

2) Ciepielewski Emil, kierownik szkoły powszechnej w Kowlu.

3) Łoziński Jan, kierownik szkoły powszechnej w Radomyślu, pow. Łuck.

4) Robaczyńska Janina, nauczycielka szkoły powszechnej w Popowiczach, pow. Kowel.

5) Stygar Stanisław, nauczyciel szkoły powszechnej w Dąbrowicy, pow. Sarny.

6) Strzelecki Franciszek, kierownik szkoły powszechnej we Włodzimierzu.

7) Tokarzewska Ewa, nauczycielka szkoły powszechnej w Zabrodziu, pow. Kowel.

8) Witkowski Ludwik, emeryt. naucz. szkoły powszechnej w Werbniu, pow. Dubno.

9) Zagwojski Aleksander, kierownik szkoły powszechnej w Romanowie, pow. Łuck.

za zasługi na polu pracy społecznej.

1) Guzowska Angelina, nauczycielka szkoły powszechnej w Chorowie, pow. Zdołbunów.

2) Mazur Lambert, kierownik szkoły powszechnej w Andrzejówce, pow. Łuck.

3) Kotońska Janina, nauczycielka szkoły powszechnej w Horochowie.

4) Skarzewski Włodzimierz, nauczyciel szkoły powszechnej w Kuśkowcach Dużych, pow. Krzemieniec.

za zasługi w służbie państwowej.

Kornaflowa Magdalena, podreferendarz w Kuratorjum Okr. Szk. Łuckiego.

BRONZOWYM KRZYŻEM ZASŁUGI

za zasługi w służbie państwowej

Maja Stanisław, woźny w Kuratorjum O. S. Łuckiego.

WYKAZ

złożonych kwot na budowę Szkoły im. Legjonów w Kostjuchnówce.

1)	Saldo z dziennika urzędowego Nr. 7 z 1934 r.	13.526 zł. 71 gr.
2)	Baczyńska Wanda na zlecenie Kom. Polskiej Góry, Łuck	75 zł. 90 gr.
3)	Gimnazjum Państwowe w Dubnie . . .	22 zł. 50 gr.
4)	Koło Sport. Gimn. Państwowego w Ostrogu .	9 zł. 80 gr.
5)	Bratnia Pomoc Młodzieży Gimn. Państw. w Łucku	400 zł — gr.
6)	Zebrane przez p. St. Bugajskiego, Naczelnika Wydziału Ministerstwa W. R. i O. P. . .	24 zł. — gr.
	Razem	14.058 zł. 91 gr.

RUCH SŁUŻBOWY

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Łuckiego.

Kurator O. S. Ł. przeniósł w stan spoczynku z dniem 30 listopada 1934 r.. p. Wacławę Felicję Landmanównę, pomocnika kancelaryjnego w Kuratorjum Okr. Szk. Łuckiego w Równem.

Władze Szkolne I Instancji.

P. Minister W. R. i O. P. mianował z dniem 1 października 1934 r.:

1) p. Mieczysława Kasieniaka, nauczyciela Gimnazjum Państwowego im. St. Konarskiego w Dubnie, prowizorycznym podinspektorem szkolnym na obwód szkolny rówieński z siedzibą w Równem;

2) p. Bronisława Wnuka, nauczyciela 7-kl. publ. szk. powsz. Nr. 1 w Kowlu, prowizorycznym podinspektorem szkolnym na obwód szkolny łucki z siedzibą w Łucku.

Kurator Okr. Szk. Łuckiego powierzył z dniem 1 listopada 1934 r. p. Franciszkowi Polowcowi, nauczycielowi Państw. Sem. Naucz. w Ostrogu, czasowe pełnienie obowiązków podinspektora szkolnego na obwód szkolny sarneński z siedzibą w Sarnach.

Kurator Okr. Szk. Łuckiego zwolnił p. Antoniego Najdę, nauczyciela Gimn. Państw. im. H. Sienkiewicza w Sarnach, od pełnienia obowiązków instruktora oświaty pozaszkolnej na obwód szkolny sarneński i powierzył z dniem 1.XI.1934 r. pełnienie obowiązków instruktora oświaty pozaszkolnej na obwód szkolny kowelski.

Szkolnictwo Średnie.

Kurator Okr. Szk. Łuckiego przeniósł na własną prośbę z dniem 1 listopada 1934 r. p. Antoniego Najdę, nauczyciela Gimn. Państw. im. H. Sienkiewicza w Sarnach, na stanowisko nauczyciela Gimn. Państw. im. J. Słowackiego w Kowlu.

Szkolnictwo Zawodowe.

Kurator Okr. Szk. Łuckiego mianował z dniem 20 sierpnia 1934 r. p. Janinę Wandę Keckównę, nauczycielkę Gimn. Państw. im. T. Kościuszki w Łucku, nauczycielką Państwowej Szkoły Zawodowej Żeńskiej w Łucku.

Szkolnictwo Powszechne.

Ministerstwo W. R. i O. P. przeniosło z dniem 1 października 1934 r. na podstawie orzeczenia dyscyplinarnego p. Teodora Tichoniewicza, kierownika 7-kl. publ. szk. powsz. Nr. 3 w Zdołbunowie, na stanowisko nauczyciela 3-kl. publ. szk. powsz. w Batkowie, pow. dubieńskiego.

Mianowani:

L. p.	Nazwisko i imię	Z dniem	Szkoła		
			stop. org	miejscowość	powiat
1	Kobza Stanisław	1.X.34	1-kl.	Dymitrówka	Łuck
2	Frąckowiak Stanisław	„	„	Krasnowola	„
3	Szczepaniak Tomasz	„	„	Kidry	Sarny
4	Oleszkiewiczówna Jadwiga	„	7-kl.	Sarny	„
5	Para Tadeusz	1.XI.34	„	Równe	Równe
6	Nudelówna Rysia	„	„	„	„
7	Krawczykówna Aleksandra	20.VIII 34	1-kl.	Zaułek	Łuck
8	Stotko Fraciszek	1.IX.34	„	Huta Mydzka	Kostopol
9	Witczak Czesław	1 XI.34	3-kl.	Boroczyce	Horochów
10	Parfiński Władysław	„	1-kl.	Kutrów	„
	Zwolnieni z urzędu:				
1	Daszkiewicz Aleksy	31.X.34	2-kl.	Stąpno	Zdołbunów
2	Kuczyńska Elżbieta	„	7-kl.	Mizocz	„
	Zwolniony na własną prośbę:				
1	Grzybowski Marjan	20.VIII.34	1-kl.	Lidawa	Zdołbunów
	Zwolnione ze stanu pozasłużbowego:				
1	Amrogowiczowa Julja	31.X.34	1-kl.	Sytnica	Łuck
2	Malinowska Stanisława	30.XI.34	„	Medwicz	„
	Przeniesieni w stan spoczynku:				
1	Celarska Marja	30.XI.34	7-kl.	Krzemieniec	Krzemieniec
2	Dębska Elżbieta	„	7-kl.	Uściług	Włodzimierz
3	Główka Józef	„	1-kl.	Rzyszczów	Horochów
	Zmarła:				
1	Pieńkowska Eulalja	30.IX.34	7-kl.	Równe	Równe

Okólniki i Komunikaty Towarzystwa Popierania Budowy Publicznych Szkół Powszechnych.

OKÓLNIK Nr. 6.

Do
Komitetów Obwodowych i Kół Towarzystwa.

W celu spotęgowania i ożywienia akcji T-wa Popierania Budowy Publicznych Szkół Powszechnych Komitet Okręgowy zarządza, co następuje:

I. Z początkiem każdego roku szkolnego w Komitetach Obwodowych i Kołach T-wa należy opracować na cały rok szkolny specjalny kalendarz imprez dochodowych na rzecz T-wa, co w dużej mierze przyczyni się do uporządkowania i pogłębienia planowej pracy Kół i Komitetów Obwodowych.

II. Niezależnie od tego dla szerszej propagandy akcji T-wa winny być w Komitetach Obwodowych i Kołach opracowywane i wygłaszane na konferencjach rejonowych, na zebraniach rodzicielskich oraz w świetlicach organizacyj społecznych i szkolnych specjalne referaty o doniosłych celach i zadaniach T-wa dla Państwa i społeczeństwa. Z referatów tych winien szerszy ogół dowiedzieć się również i o pracach już dokonywanych przez T-wo w dziedzinie budowy publicznych szkół powszechnych na terenie Wołynia. Jest rzeczą bardzo pożądaną, aby streszczenia tych referatów wraz z fotografjami budujących się szkół były przysyłane do Komitetu Okręgowego, który zatroszczy się o umieszczenie ich w prasie wołyńskiej lub zamiejscowej.

III. Należy również dopilnować, aby zgodnie z poprzednio wydanemi zarządzeniami każde dziecko szkolne, z wyjątkiem bardzo ubogiego, każdego miesiąca wykupywało przynajmniej po jednej cegiełce 5-cio groszowej na rzecz T-wa. Zebrane z tej akcji pieniądze winny szkoły powszechne w końcu każdego miesiąca przekazywać za odnośnem pokwitowaniem najbliższym Kołom T-wa, które obowiązane są wpłacić je Komitetowi Okręgowemu za pośrednictwem P. K. O. na konto czekowe Nr. 501.850 z podaniem na odwrotnej stronie odcinka nadawczego tytułu wpłaty.

IV. Należy również pamiętać, iż jednem z najważniejszych zadań Komitetów Obwodowych i Kół jest werbowanie jak największej liczby członków T-wa tak zwyczajnych jak i dożywotnich, oraz dopilnowanie, aby składki członkow-

skie były regularnie wpłacane. Członków nieuiszczających składek należy w wykazach wykreślić, aby nie stwarzać fikcyjnej liczby członków T-wa w obwodach.

V. Wreszcie należy zwrócić się do Dyrekcyj szkół średnich i zawodowych, oraz Kierownictw szkół powszechnych z prośbą o wywarcie wpływu na Komitety Rodzicielskie, aby w swych preliminarzach budżetowych umieszczały każdego roku pewne kwoty na budowę publicznych szkół powszechnych, względnie wpisywały się na członków dożywotnich.

VI. W końcu jest rzeczą konieczną, aby Koła i Komitety Obwodowe więcej się interesowały budującemi się na ich terenie szkołami, wykazywały inicjatywę budowy nowych szkół i zgłaszały odpowiednie wnioski do Inspektoratów Szkolnych.

Za Komitet Okręgowy

(—) *J Firewicz*

(—) *W. Eymontt*

(—) *T. Szempliński*

(—) *J. Krzemień*

SPRAWOZDANIE

o stanie organizacyjnym i finansowym Towarzystwa Popierania Budowy Publicznych Szkół Powszechnych na terenie Okręgu Szkolnego Łuckiego za miesiąc październik 1934 r.

a) stan organizacyjny:

Ilość Kół T-wa				Ilość członków zwyczajnych				Ilość członków dożywotnich			
Stan w dniu 30.IX.1934 r.	W czasie od 1.X do 31.X		Stan w dniu 31.X.1934 r.	Stan w dniu 30.IX.1934 r.	W czasie od 1.X do 31.X		Stan w dniu 31.X.1934 r.	Stan w dniu 30.IX.1934 r.	W czasie od 1.X do 31.X		Stan w dniu 31.X.1934 r.
	przybyło	ubyło			przybyło	ubyło			przybyło	ubyło	
733	11	8	736	14.242	266	554	13.954	12	—	—	12

b) stan finansowy:

Stan w dniu	Wpływy brutto	Wydatki administracyjne	Wydatki na budowę szkół	Przekazano Zarządowi Głównemu	Saldo kasowe
30.IX.1934 r.	257.865,12	106,60	226.500,—	23.590,65	6 752,14
31 X.1934 r.	286.900,13	482,90	226.500,—	24.463,65	34.109,83

WYKAZ

pożyczek i zasiłków, przyznanych na budowę szkół do dnia 10 listopada 1934 r.

L.p.	Obwód szkolny	Ilość subsydjowanych punktów szkolnych	Suma przyznanej pożyczki	Suma przyznanego zasiłku	Przyznano ogółem
1	Dubno	7	17.000 zł.	—	17.000 zł.
2	Horochów	3	10.000 „	—	10.000 „
3	Kostopol	8	20.000 „	9.000 zł.	29.000 „
4	Kowel	15	28.000 „	1.000 „	29.000 „
5	Krzemieniec	5	22.000 „	—	22.000 „
6	Luboml	5	19.500 „	4.500 „	24.000 „
7	Łuck	15	25.000 „	12.500 „	37.500 „
8	Równe	12	44.500 „	—	44.500 „
9	Sarny	10	15.500 „	2.000 „	17.500 „
10	Włodzimierz	4	15.500 „	—	15.500 „
	Ogółem	84	217.000 zł.	29.000 zł.	246.000 zł.

SPRAWOZDANIE

z wyników zbiórki publicznej w „Tygodniu Szkoły Powszechnej" w 1934 roku.

L. p.	OBWÓD	WPŁYWY: ze sprzedaży cegiełek	ze sprzedaży nalepek	z imprez dochodowych	ze zbiórki ulicznej	ze zbiórki w lokalach	różne	z list ofiar	żetony	razem wpływy	Wydatki na organizację „Tygodnia"	Kwoty wpłacone na konto P. K. O. Nr. 501850
1	Dubno	1.235,90	691,60	1.846,73	431,97	753,98	168,23	—	21,—	5.149,41	606,15	4.543,26
2	Horochów	344,75	98,30	185,90	188,21	48,77	7,60	—	12,—	885,53	16,45	869,08
3	Kostopol	273,15	1.027,—	437,42	260,59	6,—	—	—	354,20	2.358,36	73,29	2.285,07
4	Kowel	—	800,—	—	—	—	2.387,50	—	60,80	3.247,50	—	3.247,50
5	Krzemieniec	412,41	161,40	1.157,91	359,30	155,11	307,87	2 847,41	—	5.402,41	557,08	4.845,33
6	Luboml	391,95	79,20	48,08	43,74	6,10	67,—	—	—	636,07	4,30	631,77
7	Łuck	378,05	389,60	548,74	666,46	117,06	480,90	—	60,—	2.640,81	129,67	2.511,14
8	Równe	608,96	355,10	635,43	583,26	98,88	28,98	—	40,—	2 360,61	164,57	2.186,04
9	Sarny	394,10	283,60	180,58	164,63	100,69	31,10	—	—	1.154,70	17,88	1.136,82
10	Włodzimierz	490,67	591,10	394,30	303,93	10,75	445,10	—	39,60	2.275,45	32,20	2 243,25
	razem	4 529,94	4.476,90	5.435,09	3.002,09	1.297,34	3.925,28	2.847,41	686,80	26.100,85	1.601,59	24.499,26

Z WYDAWNICTW.

Kalendarz Prawosławny na rok 1935.

Kuratorjum zwraca uwagę na wydany przez Spółdzielnię Wydawniczą w Tomaszowie Lubelskim „Kalendarz Prawosławny na 1935 rok” w języku polskim, przeznaczony specjalnie dla ludności prawosławnej.

Cena egzemplarza wynosi 80 gr., przy zamówieniach ponad 20 egzemplarzy — 50 groszy.

Kalendarze mogą być przesyłane za zaliczeniem pocztowem po wpłaceniu należności na imię p. Aleksandra Kochanowskiego w Lublinie, właściciela konta czekowego w P. K. O. Nr. 145.371.

„U podstaw nowoczesnej alchemji”.

Marzenia alchemji średniowiecznej o przemianie jednych pierwiastków w drugie nauczyliśmy się lekceważyć przez długie wieki. Postawiliśmy nad niemi krzyżyk, uznaliśmy je za szaleństwo, nie mające podstaw naukowych. Takie zapatrywania trwały tak długo dopóki nauka dzisiejsza nie krzesiła ich na nowo, opierając je o najnowsze zdobycze fizyki eksperymentalnej. Działem fizyki, który zajmuje się temi zagadnieniami jest nowy, ale wspaniały i bogaty dział: nowoczesną alchemją jest fizyka jądra atomu: zgłębienie jej tajemnic musi nas doprowadzić do zrozumienia genezy materji i do umiejętności przetwarzania jednych pierwiastków w inne.

O fizyce jądra atomu może czytelnik polski dowiedzieć się z niesłychanie ciekawego artykułu p. t. „Jądro atomu“ pióra prof. dr. Ludwika Wettensteina. Artykuł ten ukazał się w IX zeszycie zarysu encyklopedycznego „Świat i Życie“ (nakł. Książnicy-Atlas, red. dr. Zygmunt Łempicki).

Pozatem w tym numerze — jak zawsze — znajdzie czytelnik cały szereg bardzo interesujących artykułów piura najwybitniejszych specjalistów. Bogate ilustracje dopełniają całości.

Państwowa Centralna Bibljoteka Pedagogiczna w Równem.

Nabytki w dziale pedagogiki.

Andrzejewska, H. — Składzieniówna, M. Plany lekcyj języka polskiego dla II klasy szkoły powszechnej. Cz. I. Poznań, 1934. „Organizacja Propagandy gospodarczej“.

Bednarz, T. Praca i wczasy nauczycielskie. W-wa, 1934. Nasza Księgarnia.

Björksten, E. Gimnastyka kobiet, Cz. I, II. Kraków, 1929/34. Studjum W. F. Uniw. Jag.

Boukołowska, E. — Kotarbiński, M. Ćwiczenia z zakresu geografji i przyrody. Cz. I. W-wa, 1934. Gebethner i Wolff.

Czerny, S. — Jungman, F. Les aventures de Polo. Wskazówki metodyczne. Lwów, 1934. Książnica-Atlas.

Dobrowolski, St. System klasowy i system pracowniany. (Z doświadczeń w Liceum Krzemienieckiem.) W-wa, 1934. Nasza Księgarnia.

Dyakowski, B. Przyroda żywa w klasie V szkół powszechnych. Wskazówki metodyczne. W-wa, 1934. Arct.

Gaertner, H. Mowa polska. Podręcznik... dla kl. V szkoły powszechnej. Przewodnik metodyczny. Lwów, 1934. Książnica-Atlas.

Gaertner, H. Mowa polska. Podręcznik... dla VI klasy szkoły powszechnej. Przewodnik metodyczny. Lwów, 1934. Książnica-Atlas.

Gaertner, H. Mowa polska. Podręcznik... dla II klasy gimnazjalnej. Przewodnik metodyczny. Lwów, 1934. Książnica-Atlas.

Jodłowski, St. Ćwiczenia gramatyczne, ortograficzne i słowkowe dla III kl. szkoły powszechnej. Podręcznik metodyczno-praktyczny dla nauczyciela. Lwów, 1934. Książnica-Atlas.

Klemensiewicz, Z. Język polski. Ćwiczenia... dla II klasy gimnazjalnej. Poradnik dla nauczyciela. Lwów, 1934. Książnica-Atlas.

Klemensiewicz, Z. Język polski. Ćwiczenia dla VI klasy szkoły powszechnej. Poradnik dla nauczyciela. Lwów, 1934. Książnica-Atlas.

Krawczykowski, Fr. Ćwiczenia cielesne 10-minutowe i śródlekcyjne w szkole powszechnej. Wyd. II, W-wa, 1934. Nasza Księgarnia.

Kuchta, J. dr. Książka zakazana jako przedmiot zainteresowań młodzieży w okresie dojrzewania. W-wa, 1934.

Litwin, A. Organizacja wycieczek na podstawie nowych programów szkoły powszechnej. Cz. I, II. W-wa, 1934. Gebethner i Wolff.

Łempicki, Z. — Elgert, G. Deutsch. Podręcznik... dla I klasy gimnazjalnej. Przewodnik metodyczny. Lwów, 1934. Książnica-Atlas.

Niemcówna, St. — Pawłowski, St. Geografja dla VI klasy szkoły powszechnej. Przewodnik metodyczny. Lwów, 1934. Książnica-Atlas.

Nowaczyk, St. Przewodnik metodyczny do Opowiadań z dziejów ojczystych ... W. Jarosza. Lwów, 1934. Zakład Narodowy im. Ossolińskich.

(Pamiętnik), Pamiętnik wykładów pedagogiczno-metodycznych nauczania w szkołach rolniczych. t. I. W-wa, 1925. Zrzeszenie nauczycieli Szkół Gospod. Wiejskiego.

Policht, H. Nauka rysunku. Cz. I, II. Kraków, 1933/34. B.w.

Szczerba, T. Nauczanie podstaw gramatyki j. polskiego w szkole powszechnej. W-wa, 1934. Gebethner i Wolff.

Tync, St. — Gołąbek, J. — Duszyńska, J. Nasza wieś. Czytanka... na kl. II szkół powsz. wiejskich. Przewodnik metodyczny. Lwów, 1934. Książnica-Atlas.

Tync, St. — Gołąbek, J. — Duszyńska J. Wieś i miasto Czytanka dla III kl. szkół powsz. wiejskich. Przewodnik metodyczny. Lwów, 1934. Książnica-Atlas.

Tync, St. — Gołąbek, J. — Dynowska, M. Miasto i wieś. Czytanka... dla III kl. szkół powsz. miejskich. Przewodnik metodyczny. Lwów, 1934. Książnica-Atlas.

Wernerowa, J. Poznawajmy przyrodę. (Książka dla nauczyciela) Próba realizacji programu nauki o przyrodzie w klasie VI szkoły powszechnej. W-wa, 1934. Arct.

Witek, J. — Mościcki, M. Ogródek szkolny w wychowaniu i nauczaniu. Cz. I, II. W-wa, 1934. Gebethner i Wolff.

Nabytki w innych działach.

Bystroń, J. St. Dzieje obyczajów w dawnej Polsce. Wiek XVI-XVIII. t. II. W-wa, 1934. Trzaska-Evert-Michalski.

Charkiewicz, W. dr. „Scypjon ruski", Konstanty Iwanowicz książe Ostrogski, w. hetman litewski. Wilno, 1934.

Daudet, A. La chèvre de M. Seguin. Oprac. K. Mellerowicz. Lwów, 1934. Książnica-Atlas.

Daudet, A. L'enfant espion... Oprac. K. Mellerowicz. Lwów, 1934. Książnica-Atlas.

Dominik, H. inż. Zdobycze techniki. W-wa, 1934. Przeworski.

Durian, W. Kai aus der Kiste. Opracował... H. Friedländer. Lwów, 1934. Książnica-Atlas.

France, A. Pages choisies. Oprac. K. Mellerowicz. Lwów. Książnica-Atlas.

Goethe, J. W. Faust. Tragedji część pierwsza. Przełożył W. Wachholz. W-wa, 1931. Gebethner i Wolff.

Italiaander, R. So lernte ich Segelfliegen. Wstępem... zaopatrzył dr. Z. Żygulski. Lwów, 1934. Książnica-Atlas.

Łopalewski, T. Batory na ziemiach dawnego W. Ks. Litewskiego. Wilno, 1934. Dz. Urz. Kur. O. S. Wil.

Noworolski, St. Zasady radjofonji. W-wa, 1928. Arct.

Pękalski, J. Drogi książki. Wpływ książki w zależności od sposobu jej otrzymania. W-wa, 1934. Dom Książki Polskiej.

Sierpiński, W. dr. Przekroje. Wstęp do teorji liczb niewymiernych. Lwów, 1934. Książnica-Atlas.

Wilde, O. The häppy prince... (oprac.) dr. K. Jastroch. Lwów, 1934. Książnica-Atlas.

Wilde, O. The nightingäle and the rose... (oprac.) dr. K. Jastroch. Lwów, 1934. Książnica-Atlas.

(Związek Strzelecki). Związek Strzelecki. Geneza, organizacje, działalność i tradycje. W-wa, 1934. Centr. Instytut Wyd. Z. S.

CZĘŚĆ NIEURZĘDOWA.

Program przysposobienia rolniczego w szkołach powszechnych i organizacjach młodocianych.

Uwagi wstępne:

W szeregu zagadnień, jakie przewiduje program prac wśród młodocianych znajdujemy dokształcanie zawodowe teoretyczne i zajęcia praktyczne przysposobienia rolniczego. Obydwa zagadnienia stanowią całokształt prac rolniczych na terenie szkoły powszechnej i w kołach młodocianych. Znany jest konserwatyzm drobnego rolnika. Metody pracy na roli w niewielkim stopniu odbiegają od stosowanych przed laty, nowe zasady gospodarki rolnej z trudem docierają do świadomości szerszego ogółu rolników. Podstawą do prowadzenia gospodarstwa włościańskiego są przeważnie wiadomości praktyczne, zdobyte przez ojca, dziada i pradziada i przekazane rolnikowi.

Wszelkie wysiłki w kierunku przełamania uporu rolnika wołyńskiego oraz jego uprzedzeń do nowych metod pracy dały stosunkowo nikłe wyniki. Nowy typ rolnika — obywatela o szerszych poglądach winien być wytworzony przez przygotowywanie go do zawodu od dziecka.

Podstawą do rozstrzygnięcia tego zagadnienia jest ustawa o ustroju szkolnictwa, która kładzie duży nacisk na rozwijanie u młodzieży zainteresowania do zjawisk przyrodniczych oraz na zakładanie ogródków szkolnych, umożliwiających kształtowanie umysłu przyszłego rolnika w kierunku świadomego wykonania zawodu.

Coraz bardziej rozwijające się wśród młodzieży szkolnej konkursy rolnicze należy również zaliczyć do bardzo skutecznych środków przysposabiania młodzieży do przyszłej racjonalnej pracy na roli.

Następny etap pracy rolniczej w kołach młodocianych jest bardzo ważny ze względu na okres dojrzewania, w którym to okresie kształtują się upodobania i instynkty. Obok innych zagadnień, wymienionych w programie prac z młodocianymi, ogromne znaczenie posiada wykorzystanie tego okresu do dalszego rozwoju zamiłowania do rolnictwa, jako zawodu, któremu większość młodzieży wiejskiej ma się poświęcić przez całe życie. Budzące się

w tym okresie zainteresowania przy odpowiedniem nastawieniu na rolnictwo mogą odegrać decydującą rolę w kształtowaniu się nowego pokolenia rolników.

Wychodząc z założenia, że koło b. wychowanków jest szkołą przygotowawczą do udziału w organizacjach społecznych, zwłaszcza w organizacjach dojrzałej młodzieży, pracę rolniczą w szkołach powszechnych oraz w kołach młodocianych można ująć następująco:

1) szkolne konkursy przysposobienia rolniczego, jako wstęp do pracy pozaszkolnej,

2) p. r. w kołach młodocianych odbywające się ze względu na warunki bez udziału fachowców,

3) udział fachowców w dokształcaniu rolniczym w kołach młodocianych.

1) Szkolne konkursy przysposobienia rolniczego.

Decydującą rolę w powodzeniu tej akcji stanowi indywidualne ustosunkowanie się nauczyciela do zagadnień wsi. Jeżeli w nauczycielu tkwi pierwiastek społeczny oraz chęć zespolenia się ze środowiskiem, w którem pracuje, w dużej mierze zagadnienie mu to ułatwi dobrze zorganizowana praca przysposobienia rolniczego. Doświadczenie wykazało, że starsze społeczeństwo śledzi z zainteresowaniem postępy młodzieży w tej dziedzinie, a uzyskane dobre wyniki pogłębiają autorytet szkoły i jej personelu. Ułatwi to nauczycielowi gruntowne zapoznanie się z potrzebami wsi oraz współdziałanie w kierunku zaspokojenia tych potrzeb pod względem duchowym lub gospodarczym. Na przeszkodzie w rozpoczęciu tej akcji stoi często brak u nauczycieli fachowych wiadomości z zakresu rolnictwa. Jednak powodzenie przysposobienia rolniczego wymaga uzupełnienia tych braków. Zwłaszcza dla nauczycieli pochodzących ze środowiska wiejskiego nie napotkałoby to na większe trudności. Z doświadczenia przysposobienia rolniczego na terenie organizacyj młodzieżowych wiemy, że nawet wybrany wśród grona młodzieży inteligentniejszy przodownik nietylko sam opanowuje wybrany temat, ale skutecznie przysposabia powierzony mu zespół. Wybierane tematy są niewielkiemi odcinkami wiedzy rolniczej, a tematowa broszura popularnie i wyczerpująco omawia jego szczegóły. Tematowe broszury otrzymać można za pośrednictwem odnośnego powiatowego instruktora przysposobienia rolniczego. Dla uzupełnienia ogólnych wiadomości rolniczych pożądane jest posługiwanie się następującemi podręcznikami: 1) Chemja rolna — Zieliński, 2) uprawa roli i roślin — prof. Mikułowski-Pomorski, 3) Świat roślin — Malinowski, 4) Rolnik wzorowy — K. Mi-

czyński, 5) Czasopismo „Przysposobienie Rolnicze", 6) Kurs korespondencyjny rolniczy im. Staszica.

Wybierane do przepracowania tematy winny być możliwie łatwiejsze i dostosowane do programu prac w szkole. Jednocześnie należy je uzgodnić z odnośną powiatową komisją rolną względnie z powiatowym instruktorem przysposobienia roln., gdyż pod względem planu organizacyjnego szkolne konkursy rolnicze zostaną włączone do całej akcji przysposobienia rolniczego w powiecie. Z powyższych względów pożądany jest udział w powiatowej podkomisji przysposobienia rolniczego obwodowego instruktora oświaty pozaszkolnej.

Kierownikiem akcji przysposobienia rolniczego w szkole jest nauczyciel, który ją prowadzi, przerabia materjał teoretyczny, lustruje poletka konkursowiczów. Kierownik szkolnego przysposobienia rolniczego wchodzi jako równoprawny członek w skład lustracyjnej komisji, a na pokazach do komisji sędziowskiej dla lustracyj poletek i oceniania eksponatów konkursowiczów swojej szkoły.

Pracę konkursową należy prowadzić teoretycznie i praktycznie.

T e o r e t y c z n e przerabianie tematu należy prowadzić w okresie zimowym. Praca ta będzie polegała na przepracowaniu broszury dotyczącej obranego z jesieni przez młodzież tematu. Przy uprawie poszczególnych roślin należy zwracać uwagę na najważniejsze momenty, a mianowicie: jakiej uprawy mechanicznej wymaga dana roślina, jakiego nawożenia, dokonywanie i sposoby siewu, wybór ziarna siewnego, kiełkowanie i rozwój tej rośliny, jej życie, sposoby pobierania pokarmów, prace pielęgnacyjne, znaczenie niszczenia skorupy i spulchniania roli, niszczenie chwastów, walka ze szkodnikami, sprzęt i przechowywanie tej rośliny.

Broszura tematowa winna być tak opanowana przez konkursowiczów, aby każdy z nich świadomie miał możność wykonywać czynności związane z uprawą i prowadzeniem poletek.

Przy przepracowywaniu tematów konkursowych należy dążyć do rozwijania w młodzieży poczucia konieczności ulepszania warsztatów rolnych przez porównywanie stanu kultury rolnej na zachodzie Polski, a na kresach wschodnich. Ważnem jest również wyjaśnienie znaczenia kompostu, jako środka nawozowego i wskazanie sposobu zakładania i pielęgnowania kup kompostowych.

P r a k t y c z n e wykonanie konkursu polega na zakładaniu poletek wielkości 10 — 20 m^2, które za zgodą rodziców, winne być osobiście odmierzone i opalikowane przez konkursowiczów na własnym zagonie i pod kontrolą nauczyciela. Dla dzieci, nieposia-

dających własnego gruntu, poletka mogą być odmierzane na terenie szkolnym.

Zespół konkursowy składa się z 8 — 10 dzieci w wieku starszym (od IV oddziału), z których jednego nauczyciel wybiera na przodownika. Prace na poletkach należy rozpocząć z jesieni ze względu na konieczność przygotowania roli.

Po zapoznaniu się w okresie zimowym z uprawą roślin konkursowych, z wiosną młodzież przystępuje do pracy na poletkach.

Przy zapoczątkowaniu konkursu każdy z konkursowiczów zakłada dzienniczek, do którego powinien wpisywać wszelkie prace, wykonane na poletku oraz swoje spostrzeżenia w czasie uprawy, pielęgnacji, wzrostu roślin i sprzętu. Baczną uwagę należy zwrócić na to, aby dzienniczki te były prowadzone skrupulatnie i porządnie. W roku bieżącym można posługiwać się dzienniczkami ustalonymi dla konkursów w organizacjach młodzieżowych. W przyszłości będzie opracowany wzór, dostosowany do potrzeb szkolnych.

Lustrację poletek należy dokonywać po raz pierwszy z jesieni, po przygotowaniu roli, następnie w ciągu okresu wegetacyjnego 3—4 razy.

Zbiór z poletek powinien się odbyć w obecności nauczyciela i przez niego zważony.

Po dokonaniu zbioru na podstawie zapisów w dzienniczku należy dokonywać kalkulacji kosztów produkcji, które mogą służyć jako tematy do nauki rachunków.

2) Przysposobienie rolnicze w kołach młodocianych, w których praca będzie się opierała wyłącznie na personelu szkół powszechnych.

Prace przysposobienia rolniczego w kołach młodocianych należy oprzeć na zasadach ujętych w p. 1). W miarę jednak możności i poziomu intelektualnego młodzieży dążyć należy do wprowadzenia wzorów i wytycznych, obowiązujących przy konkursach rolniczych w organizacjach młodzieżowych, rozpoczynając od 1 stopnia. Wspomniane wytyczne opracowane są przez Centralny Komitet do spraw Młodzieży Wiejskiej w Warszawie (ul. Kopernika 30). Prace te należy prowadzić w oparciu i porozumieniu z powiatową Komisją Rolną.

Liczyć się należy z tem, że młodzież wkrótce po wyjściu ze szkoły ma umysł nastawiony do systematycznej szkolnej pracy. Moment ten winien być wykorzystany przy opracowywaniu tema-

tów konkursowych, gdyż umożliwi pogłębienie przesłanek teoretycznych, stosownie do wskazówek, zawartych w p. 1). Należy pozatem rozwijać w młodzieży zamiłowanie do czytelnictwa i umiejętne posługiwanie się podręcznikami i broszurami rolniczemi. Pracę tę należy rozpocząć od doboru przodowników, z którymi tematy konkursowe winny być szczegółowo przepracowane. Każdy z przodowników przeszkala swój zespół pod kontrolą nauczyciela.

Przynajmniej raz w tygodniu należy odbywać pogadanki na tematy rolnicze, dążąc do rozwijania w młodzieży krytycyzmu w stosunku do istniejących metod pracy oraz pobudzania jej do szukania nowych dróg. W tym celu należy wskazywać wady wołyńskich gospodarstw, które przedstawiają się następująco:

a) wadliwa mechaniczna uprawa roli,

b) nieracjonalne przechowywanie i wykorzystanie obornika,

c) małe i nieumiejętne stosowanie nawozów sztucznych,

d) niewykorzystywanie innych środków nawozowych, które wytworzyć może każde gospodarstwo, np. kompost, kloaki, gnojówka, nawozy zielone,

e) niedocenianie znaczenia jakości ziarna siewnego pod względem jego wartości użytkowej i odmiany,

f) nieracjonalne zabiegi pielęgnacyjne,

g) brak walki z chwastami oraz szkodnikami,

h) zły stan pogłowia zwierzęcego,

i) zły wychów, pielęgnacja i żywienie zwierząt domowych,

j) niski stan sadów owocowych (dobre owoce znajdą zbyt i podniosą dochodowość gospodarstw),

k) wadliwa uprawa warzyw,

l) wadliwa organizacja i niewykorzystywanie możliwości gospodarczych poszczególnych gospodarstw.

3) Przysposobienie rolnicze w kołach młodocianych z udziałem fachowców.

Szkoły, znajdujące się w warunkach, umożliwiających dojazd fachowców dla przyjęcia udziału w konkursach rolniczych dla młodocianych oraz posiadające warsztaty, winny wykorzystać te warunki dla przeprowadzenia za zgodą Inspektoratów kursów rolni-

czo-warsztatowych według opracowanego programu. Programy te posiada każdy Inspektorat Szkolny w Okręgu. Poza tematami, wskazanemi w programie tych kursów, możliwe jest prowadzenie normalnych konkursów rolniczych, według wytycznych, przyjętych w organizacjach młodzieżowych.

Uwaga końcowa. Konkursy rolnicze, szkolne oraz prowadzone przez młodocianych będą pozostawały pod specjalną opieką Kuratorjum.

J. S.

Wychowanie fizyczne w kołach młodocianych.

Wychowanie fizyczne jest tym działem pracy, który kierownictwom kół młodocianych powinien sprawiać najmniej trudności, pozwalając równocześnie osiągać jaknajwiększe wyniki wychowawcze, a wychowankom dać możność maksymalnego wyżycia się.

Najwięcej dają zadowolenia należycie zorganizowane i poprowadzone gry i zabawy ruchowe. One też jak i gry drużynowe — sportowe nastręczają najwięcej momentów wychowawczych. Wynik zależy od kierownictwa — jego podejścia, sędziowania i t. p. Należyte zorganizowanie pracy w tej dziedzinie może ułatwić następująca lektura:

1) Skierczyński i Krawczykowski. Gry i zabawy ruchowe. Wyd. Naszej Księgarni. W-wa 1932.

2) Szydłowski i Mierzejewski. Gry i zabawy. C. Szk. G. i Sportów. W-wa G. K. W.

Z gier drużynowych, ze względu na swój charakter korektywny, dla młodzieży wiejskiej specjalnie nadają się siatkówka i koszykówka. Gra w piłkę nożną wymaga skrócenia czasu gry. Objaśnienia i przepisy tych gier można znaleźć:

1) piłka siatkowa i koszykówka — Oficjalne przepisy gier w Polsce. W-wa, Gł. Ks. Wojsk.

2) Prawidła gier drużynowych — Wydawnictwo Ministerstwa W.R. i O.P. — W-wa.

Sporty zimowe: saneczkowanie, łyżwiarstwo, narciarstwo; sporty letnie: pływanie, wiosłowanie, kajakowanie i t. p. oraz wycieczki do najbliższych miast i miasteczek, strzelanie zorganizowane w porozumieniu z Obwodowym Ko-

mendantem Przysposobienia Wojskowego i Wychowania Fizycznego, umożliwiają jaknajszerszą indywidualną uprawę, pozwalając równocześnie traktować je różnie, zależnie od warunków terenowych.

Uprawianie sportów — automatycznie wysuwa kwestję organizacji zawodów. Najbardziej wskazane są zawody zespołowe — drużynowe, w których zwycięstwo przypada grupie - drużynie a nie jednostce, jako suma wysiłków poszczególnych jednostek biorących udział w zawodach.

Z działu lekkiej atletyki — w porozumieniu z odnośnemi Komendantami P.W. — najbardziej nadawałyby się zawody o Państwową Odznakę Sportową i Odznakę Strzelecką.

Nakoniec zorganizowanie gier i zabaw w świetlicy przyczyni się do urozmaicenia programów wieczorów spędzanych w świetlicy w czasie szarugi jesiennej i zimowej.

Dużą atrakcją mogą stać się tutaj ćwiczenia zmysłów.

Objaśnienia i przepisy znaleźć można w książce:

1. Ćwiczenia i gry (zmysłów) praca zbiorowa. W-wa — CKDH. Traugutta 2.

2. Rębowski Cz. — Gry i zabawy w świetlicy. — Wyd. Inst. Ośw. dla Dorosł. W-wa.

3. Dąbrowski. Gry i zabawy w izbie. Gł. Ks. Woj. W-wa.

STANISŁAW IŁOWSKI
wojew. instr. teatr. lud.

Zadania i potrzeby teatru ludowego.

Wśród wielu dziedzin pracy oświatowej na wsi teatr ludowy zajmuje jedno z czołowych miejsc Teatr ludowy pojęty nietylko jako „godziwa rozrywka”, ale jako forma pracy wychowawczej i społecznej, której zadaniem jest budować dobro przez piękno.

Wybitny pisarz skandynawski Strindberg ocenia wartość teatru w ten sposób: „Teatr to biblja pauperum, to biblja w obrazach, to szkoła dla niedokształconych, która uczy poznawać złe i dobre strony życia, dąży do usuwania wad, poprawy złych obyczajów, kształci umysł i charakter. Teatr lepiej niż książka przemawia do szerokich mas, ucząc je mówić, czcić i kochać. Prawdy moralne, społeczne, ekonomiczne, zasady nauki życia trafiają do umysłów wszelkich warstw, jeśli je uzmysłowimy w żywych postaciach, z żywem słowem i jawnym czynem”.

Ale to jest tylko jednostronny punkt oceny — ze strony widowni. Pracę teatrów ludowych należy przedewszystkiem ocenić ze strony kulis. Praca bowiem zespołu to nie tylko efekt samego przedstawienia, ale to cały etap przygotowawczy, od momentu analizy materjału widowiskowego, poprzez długie próby aż do t. zw. próby generalnej. Tu kończy się ta najważniejsza dla zespołu samego praca. Samo przedstawienie jest już tylko dopełnieniem tej niezmiernie trudnej i skomplikowanej pracy przygotowawczej zespołu. Ludzie w zespołach poznają się bliżej, otwierają się ich serca, zawiązuje się atmosfera braterstwa i wzajemnego szacunku.

Pozostało jeszcze jedno zadanie jakie dziś ma teatr ludowy do spełnienia: to wychowanie człowieka społecznego w gromadzie. Teatr winien obudzić człowieka zbiorowego i przez odpowiedni dobór repertuaru wychować go zdyscyplinowanego społecznie dla państwa.

Stawiając tak wielkie wymogi i zadania teatrowi ludowemu, należy pracę jego odpowiednio zorganizować. Organizacje zespołów teatralnych na terenie poszczególnych ziem prowadzą regjonalne związki teatrów ludowych. Ruchem ogólnym kieruje Instytut Teatrów Ludowych w Warszawie, który jako instytucja wyższego rzędu czuwa nad stroną ideową i programową całego ruchu teatròw ludowych i reprezentuje teatr ludowy w kraju oraz zagranicą.

Na terenie Wołynia prace teatrów ludowych prowadziło Woł. Zrzeszenie Chórów i Teatrów Ludowych. Wiele przyczyn złożyło się, że Zrzeszenie nie miało możności pracy swej należycie zorganizować w terenie. Najważniejszą bodaj przyczyną było to, że Zrzeszenie działało jako sekcja Woł. Związku Młodzieży Wiejskiej, zaś ramy statutowe tej organizacji, nie przystosowane do specjalnej formy pracy jakiej wymaga instytucja opiekująca się ruchem teaтalnym różnych organizacyj, hamowały i utrudniały prace Zrzeszenia. Dlatego też po czteroletniem doświadczeniu nastąpiło usamodzielnienie Zrzeszenia, które rozpoczyna niebawem, po dopełnieniu formalności rejestracji statutu, działalność pod nazwą: Wołyński Związek Teatrów Ludowych.

Poprzedni okres pracy Zrzeszenia nie został wcale zmarnowany. Zbudował bowiem dobre podwaliny dla przyszłej pracy organizacyjnej w postaci racjonalnie skompletowanej szatni teatralnej, liczącej ponad tysiąc sztuk kostjumów i rekwizytów teatralnych, bibljoteki instruktorskiej a nadewszystko w postaci bogatego doświadczenia. Teren bowiem wołyński ze względu na swe specyficzne warunki polityczno-narodowościowe musi być zupełnie inaczej traktowany niż inne strony Polski. Kiedy na kresach zachodnich i w województwach centralnych związki mają za zadanie słu-

żyć tylko teatrowi polskiemu i ludności polskiej — na terenie Wołynia praca Związku musi koniecznie objąć organizacyjnie zespoły należące do t. zw. grupy mniejszościowej, a przedewszystkiem zespoły ukraińskie.

Pod tym kątem widzenia traktować należy potrzeby teatrów ludowych na Wołyniu. Nowopowstały Związek będzie miał przedewszystkiem za zadanie przeprowadzić rejestrację zespołów istniejących na terenie całego Wołynia przy różnych organizacjach społecznych oraz zespołów teatralnych samodzielnych. W tym celu zostaną niebawem rozesłane odpowiednie formularze, przy których pomocy zespoły będą mogły się w Związku rejestrować. Rejestracja zespołu nie będzie połączona z żadnymi kosztami ani składkami — przeciwnie, zespoły zarejestrowane będą miały prawo korzystać z urządzeń szatni, z porad fachowych, tyczących się spraw technicznych, artystycznych i repertuarowych. Nadto będą zespoły otrzymywać bezpłatnie stałe komunikaty teatralne, w których podawać będzie Związek obok informacyj organizacyjnych, wiadomości o wydawnictwach nowych, przypominać o terminach ważniejszych uroczystości, czy też obchodów narodowych, podając zarazem program i sposób jego wykonania.

W związku z rejestracją zespołów pozostaje również sprawa organizacji powiatowych oddziałów wzgl. podkomisyj teatralnych przy powiatowych komisjach oświaty pozaszkolnej. Działalność takiego oddziału czy też podkomisji wyrażałaby się przedewszystkiem w utrzymywaniu kontaktu między zespołami w powiecie a centralą wojewódzką, w pomocy instruktorskiej oraz w składnicy drobnych przyborów teatralnych jak: repertuar, szminki, krepa, klej teatralny, ognie bengalskie do oświetlenia sceny i t. p. przedmioty potrzebne zespołom. W ten sposób miałyby zespoły zapewnioną w powiecie pomoc instruktorską oraz składnicę, gdzie mogłyby wygodnie nabywać drobne przybory teatralne.

Drugim niezmiernie ważnym etapem prac Związku będą kursy teatralne. Kursy te, przedewszystkiem dla nauczycielstwa, będą organizowane przez władze szkolne, a obsługiwane przez Związek. Jest rzeczą stwierdzoną, że kursy chociażby tylko trzydniowe dają już słuchaczom wystarczające wskazania, tyczące się metod pracy w zespole teatralnym. Słuchacze krótkoterminowych kursów, wykazujący większe zainteresowanie pracą teatralną, będą mogli wziąć udział w podobnych kursach o wyższej organizacji, trwających 3—4 tygodni.

Jako jeden z dalszych projektów prac Związku to uruchomienie teatrzyków marjonetkowych. Jest bowiem na Wołyniu niezliczona ilość miejscowości, gdzie jeszcze przez długie lata „Żywe

słowo" nie będzie mogło padać ze sceny chociażby z prostej przyczyny — z braku sali. Lukę tę wypełni po części teatr marjonetkowy tak pomyślany w swej konstrukcji, aby mógł być obsłużony nawet przez dwie osoby i dał się przewieźć do najdalszych zakątków Wołynia. Obecnie przygotowuje Związek na sezon jasełkowy „Szopkę krakowską", którą będzie można wypożyczać wraz z lalkami i tekstami (patrz osobny komunikat).

Specyficzne warunki narodowościowe na Wołyniu wymagają również przystosowania odpowiedniego repertuaru dla zespołów narodowościowo mieszanych. Braki te może częciowo usunąć wydanie drukiem odpowiedniego repertuaru. Zdobycie zaś takiego może nastąpić tylko przez ogłoszenie konkursu na utwór sceniczny.

Wielkie są zadania i potrzeby teatru ludowego na Wołyniu. Spełnić je może tylko zbiorowy wysiłek tych wszystkich, którym sprawa sztuki ludowej i kultury duchowej wsi wołyńskiej nie jest obojętną.

Dla tych, którzy nie rozumieją wartości tej pracy podam słowa J. N. Kamińskiego:

„Scena zabawą czczą nie jest dla gminu,
Ani jest wiechą podłego rzemiosła;
Ona ze skały — skry bije do czynu,
Maską tłum wabi, aby go podniosła."

Komunikaty Wołyńskiego Związku Teatrów Ludowych.

Szopka krakowska.

Znany jest na wszystkich niemal ziemiach Polski zwyczaj chodzenia w okresie kolendowym z gwiazdą, turoniem, herodami i szopką. Ten ostatni zwyczaj jest bodaj najciekawszy i najpiękniejszy. Szopka jest to przenośny teatrzyk jasełkowy z ruchomemi figurkami, z którym chłopcy-kolendnicy obchodzą domy w okresie od Bożego Narodzenia do M.B. Gromnicznej, a niekiedy nawet do środy popielcowej. Na Wołyniu znaną jest szopka pod nazwą „wertep".

Piękny ten zwyczaj sięgający XIV wieku, będąc doskonałą formą teatru ludowego zatraca się niestety coraz bardziej i przechodzi w zapomnienie, jak zresztą wiele zwyczajów i obrzędów ludowych. Najpiękniejszą i najbogatszą pod względem folkloru jest szopka krakowska.

Wołyński Związek Teatrów Ludowych postanowił widowisko to rozpowszechnić na Wołyniu i umożliwić zespołom urządzanie

przedstawień szopki tam zwłaszcza, gdzie brak sceny czy nawet sali uniemożliwia zespołom urządzanie przedstawień na scenie. Szopka, jako teatrzyk, jest bowiem tak pomyślana w swej konstrukcji, że może być urządzona w każdej sali, świetlicy czy nawet izbie i obsłużona przez jedną osobę. Naturalnie, że efektowniej wygląda przedstawienie szopki, jeśli jest większa ilość (np. pięciu kolendników) ze szopką.

Woł. Zwiazek Teatrów Ludowych posiada dwie szopki wraz z kompletem lalek, które wypożycza na następujących warunkach dla szkół i świetlić przy szkole: Opłata za wypożyczenie szopki na okres 3 dni wynosi 8 zł. plus porto i wysyłka. Kostjum dla 1 kolendnika 1 zł. Zespoły, które zamierzają u siebie urządzić przedstawienie szopkowe, winne jaknajrychlej przesłać połowę należności jako zadatek pod adresem: Związek Teatrów Ludowych, Równe— Kuratorjum oraz podać termin, w jakim zamierzają u siebie urządzić widowisko. Po otrzymaniu zadatku prześle Związek teksty do opracowania i zatwierdzi termin. Najpóźniej na tydzień przed terminem wysłania szopki winien zespół wysłać resztę należności za wypożyczenie oraz przesłać 10 zł. kaucji w gotówce i pismo kierownictwa szkoły gwarantującej całość i terminowy zwrot szopki, poczem Związek prześle szopkę, lalki i ewentualnie kostjumy dla kolendników. Do szopki będzie dołączona szczegółowa instrukcja, dotycząca techniki widowiska marjenetkowego. Po zwrocie szopki w należytym terminie i stanie, zwrócona będzie kaucja po potrąceniu należności za wysyłkę i porto. Wpłacony zadatek po ustaleniu obustronnem terminy wysyłki nie może być zwrócony choćby zespół zrezygnował nawet z wysyłki.

W ten sposób będą mogły zespoły, nie posiadające nawet sceny, urządzić u siebie w okresie jasełkowym przepiękne widowisko szopkowe, które może być uzupełnione miejscowemi tekstami, o ile się jeszcze w tradycji i pamięci uchowały.

Ze względu na zbliżający się okres jasełkowy i spodziewane liczne zgłoszenia należy zamówienia przesyłać chociażby na 3 tygodnie przed terminem przedstawienia.

Wszelkich informacyj w powyższej sprawie udziela Wołyński Związek Teatrów Ludowych w Równem (Kuratorjum O.S.Ł.).

Miesięcznik „Teatr Ludowy".

Jedyne pismo w Polsce poświęcone sprawom teatru ludowego rozpoczyna od Nowego Roku 27 rok swego istnienia. Pismo to zawiera obok artykułów ogólnych, dotyczących techniki sceny, gry, metod pracy w zespole i t. p. doskonały materjał repertuarowy w postaci gotowych inscenizacyj, utworów opracowanych do dekla-

macji zespołowej oraz nuty nie wydanych drukiem pieśni ludowych.

Miesięcznik ten wydaje Instytut Teatrów Ludowych w Warszawie pod redakcją Jędrzeja Cierniaka. Na terenie Wołynia można pismo to abonować tylko za pośrednictwem Woł. Związku Teatrów Ludowych, Równe (Kuratorjum O.S.Ł.). Roczna prenumerata wynosi zł. 5. Związek udziala jednak zespołom szkolym i świetlicom przy szkołach 40% zniżki, tak, że rocznie prenumerata pisma wynosi zł. 3. Nadmienić wypada, że zebrane i oprawione roczniki stanowią w bibljotece zespołu teatralnego cenny nabytek, który nieraz odda zespołowi swe usługi.

Wydawnictwa teatralne.

PASTORAŁKA, misterjum ludowe w opracowaniu Leona Schillera z muzyką Jana Maklakiewicza i L. Schillera, cena zł. 9. Widowisko to oparte na materjale kolendowym, jest najcenniejszem ze wszystkich prac w tej dziedzinie, jakie kiedykolwiek się u nas ukazały. Autor nie szczędził trudu, aby zebrać najstarsze i najciekawsze kolendy oraz obrzędy kolendnicze, stwarzając widowisko, dorównujące misterjom średniowiecznym. Muzyka, starannie opracowana przez Maklakiewicza, podnosi wartość nietylko pod względem artystyczno-widowiskowym, ale i muzycznym. Widowisko to tak jest opracowane, że wykonanie jego nie przedstawia żadnych technicznych trudności, gdyż właściwie niema w niem zmian dekoracji mimo podziału utworu na 9 spraw z prologiem i epilogiem. Nadto wyczerpujący i wnikliwy komentarz reżyserski pozwala nawet niezbyt wytrawnemu reżyserowi na przygotowanie tego widowiska z zespołem, stojącym już na pewnym poziomie artystycznym. Całość, wydana pod względem graficznym wzorowo, obejmuje dwa tomy: tekst i nuty. Rzecz godna polecenia zespołom szkolnym i ludowym, więcej zaawansowanym.

KRYZYS NA WSI, sztuka ludowa w 3 odsłonach L. Żaki, cena 30 gr. Wyraz „kryzys" wymawiano do niedawna tylko przy łożu chorego, gdyż słowo to było często zapowiedzią śmierci. Ale to było dawniej. Dziś wyraz „kryzys" spowszedniał i panuje na wszystkich ustach. Urzędnik i kupiec, rzemieślnik i rolnik, robotnik i bezrobotny znają to słowo, a choć przyczyn „kryzysu" nie poznali, ale jego skutków doznali dotkliwie. „Kryzys" w zrozumieniu chłopskiem jest to wszystko, co wieś gnębi, co nieubłaganą zmorą duszę zalega, łzę z oczu wyciska, skroń siwizną przedwczesną bieli i do codziennych bezsilnych wyrzekań zmusza. „Kryzys" to drogi but i cukier, sól, opał, nafta i nawet deska na trumnę. „Kryzys" to płonność naszej roli, to taniość ziarna i bydła.

Jest jeszcze na wsi kryzys inny, jasny, błogi, błogosławiony, który niesie świeży wiew wiośniany od młodzi idący, i na swych

skrzydłach niesie wsi polskiej odrodzenie. On wieś przygnębioną z gruntu przeistacza. Strzechy słomiane wymienia na blachę i cement, studnie-kopanki betonuje, łąki osusza, mleczarnie buduje, inwentarz ulepsza, domy ludowe buduje. To kryzys ciemnoty i zacofania. Idzie wieś nowa, młoda, lepsza.

Oto idea sztuki, z którą autor stara się zapoznać widza już w samym prologu. Rzecz jest bardzo mile napisana z dużym talentem i wyczuciem potrzeb aktualnych dnia dzisiejszego w teatrze ludowym. Mała obsada i proste urządzenie sceny umożliwią każdemu zespołowi, stojącenu nawet na niskim poziomie wykonać to widowisko tak dla wsi aktualne. Dobrze byłoby, żeby kierujący zespołem potrafił po skończonem przedstawieniu nawiązać z widzami dyskusję na temat poruszony w tej sztuce. Naturalnie, że do dyskusji tej należy się odpowiednio przygotować, a nawet jej zapoczątkowanie poprostu zainscenizować przy pomocy rozmieszczonych wśród widzów na sali osób, którym się już zgóry określi, na jaki temat mają rozpocząć dyskusję. W ten sposób będzie można ośmielić uczestników do żywej dyskusji na temat zagadnień poruszonych w sztuce. Rzecz nadaje się szczególnie na wieś, gdzie „starzy" stwarzają pewne trudności pracy „młodych". Ze względu na niską cenę egzemplarza wskazanem jest nabyć kilka egzemplarzy, ażeby uniknąć przepisywania ról.

Uwaga: Omówione wyżej utwory sceniczne nabyć można w Wołyńskim Związku Teatrów Ludowych w Równem (Kuratoijum), przesyłając należność za ksiażkę i porto pocztowe.

LIGA MORSKA i KOLONJALNA

Oddział w Równem.

Komunikat Ligi Morskiej i Kolonjalnej.

Gdy przed półtora wiekiem utraciła Polska Pomorze, a z niem wolny dostęp do morza, było to początkiem końca naszej niepodległości.

Po ciężkich i bolesnych przeżyciach półtora wiekowej niewoli, po ciężkich trudach i zmaganiach w ostatniej wojnie światowej — naród nasz odzyskał napowrót swą niepodległość.

Z odzyskaniem niepodległości odzyskaliśmy również wolny dostęp do morza. Nie jest takim, jakim był ongiś. Odzyskaliśmy zaledwie kilkudziesięcio kilometrowy pas piasczystego wybrzeża morskiego, bez większych miast, bez żadnego portu, a jednak ten odcinek wybrzeża morskiego jest podstawą niezależnego naszego bytu państwowego i nieskrępowanego życia ekonomicznego naszego kraju.

Dzięki wielkim wysiłkom i wytężonej pracy stworzyliśmy w przeciągu zaledwie kilku lat przepiękne dzieło, jakim pochwalić się możemy przed całym światem. Zbudowaliśmy na naszem wybrzeżu piękny nowoczesny port, Gdynię, zaliczany dziś do największych portów na Bałtyku.

Cały świat ze zdumieniem przeciera oczy i podziwia sukcesy Polski.

Rozpoczęliśmy również pracę pod znakiem wojennej bandery.

Marynarka wojenna, której brak w dawnej Polsce zadecydował o utracie naszej wolności morskiej, a w konsekwencji i o upadku naszej Ojczyzny — tworzy w dobie współczesnej kadry i podstawy, z których wyrasta cały dzisiejszy rozwój Polski nad morzem.

Dziś, gdy po czternastu latach wytężonej pracy mamy już wspaniały dorobek nad morzem, zorganizowany i coraz szerzej się rozwijający handel morski, znaczenie marynarki wojennej, zagadnienie posiadania silnej, nowoczesnej floty wojennej coraz gwałtowniej wysuwa się na pierwszy plan polskich dążeń i konieczności państwowych.

Posiadanie silnej floty wojennej i dążenie do mocarstwowego stanowiska, nie jest wynikiem bezpodstawnego, butnego militaryzmu.

Potwierdzana dziś często prawda „si via pacem, para bellum" jest podstawą rozumowania o konieczności posiadania odpowiedniej siły zbrojnej na morzu.

Dążąc do stworzenia silnej floty wojennej, nie mamy na myśli jakiejś zaborczości i podbojów militarnych; — chodzi nam jedynie o nasze własne bezpieczeństwo.

Musimy sobie zdać jasno sprawę wszyscy, że bezpieczeństwo to zapewnić nam może — poza silną armją lądową — silna flota wojenna.

Porównajmy statystykę ilościową i jakościową wojennych naszych jednostek morskich, a naszych sąsiadów. Zwykła analiza faktów i dokumentów da nam odpowiedź, że najcenniejsza dla Państwa granica morska jest najsłabiej broniona.

Dziś mamy względny spokój, który pozwala nam odbudowywać kraj nasz zniszczony pożogami wojennemi i przez pracę tę ugruntowywać nasze stanowisko państwowe, lecz co przyniesie jutro?

Nasz wolny handel morski jest przedmiotem zawiści tych, którzy nie wyrzekli się myśli powrotnego zagrabienia naszych ziem morskich.

Tylko siła zbrojna na morzu, „armata morska", mówiąca

w czasie pokoju sąsiadom bliższym i dalszym o potędze Polski, a w razie wojny broniąca naszego mienia i dorobku pokojowego — może zabezpieczyć naszą wolność morską przed zakusami naszych wrogów.

Myśl o konieczności posiadania własnej marynarki wojennej, w sile odpowiadającej potrzebom i interesom polskim, wnika pomału w najszersze warstwy naszego społeczeństwa. Myśl ta musi stać się powszechną i rozpalić musi przedewszystkiem rozum, serce i instynkt każdego obywatela polskiego bez różnicy wyznań i narodowości.

Pamiętajmy o tem, że wielokrotnie w dziejach ludzkości jedno pokolenie musi wykonać wysiłek nadludzki, aby naród mógł przetrwać swobodnie i stać się niezaprzeczonym włodarzem swej ziemi.

Dzisiejsze pokolenie polskie, budujące fundament nowego Państwa, musi — pomne ciężkich, krwawych, bolesnych doświadczeń historycznych pamiętać i w testamencie następnym pokoleniom swoim przekazać konieczność utrzymania dostępu do morza, jako podstawowej gwarancji naszego niezależnego bytu państwowego i narodowego.

W ślad za tem musi przyjść czyn. Czyn potężny, czyn decydujący i twórczy.

Do czynu tego nawołujemy.

Potrzeby naszej Obrony Morskiej są tak wielkie i niecierpiące zwłoki, że fundusze państwowe nie są w stanie sprostać temu wielkiemu zadaniu.

Do czynu tego stanąć musi wielka zwarta masa przedewszystkiem cały naród polski. Jednostki wiele stworzyć nie zdołają. Każdy obywatel, któremu dobro kraju leży na sercu, winien w miarę sił i możności, choćby najdrobniejszą kwotą przyczynić się do powiększenia funduszu na rozbudowę naszej floty morskiej.

Datki choćby najskromniejsze nie mogą być jednorazowe, gdyż dla stworzenia silnej floty wojennej potrzebne są ogromne sumy, na które nas dziś odrazu nie stać; datki te muszą być powszechne, ciągłe i regularne, trwające dłuższy czas. W ten sposób budowały flotę inne narody, w ten sposób budowali najscilniejszą flotę przed wojną nasi sąsiedzi Niemcy.

Jeśli potrafiliśmy w ciężkich i niepomyślnych warunkach wywalczyć niepodległość państwową, musimy niepodległość tą ugruntować po wieczne czasy. Niech nie powtórzą się błędy historji, które ongiś zaważyły na utracie naszej niepodległości państwowej.

W obecnej dobie ciężkiego kryzysu gospodarczego, jaki przeżywa świat cały, — tylko wysiłek całego narodu może sprostać tak wielkiemu zadaniu, jakie stoi dziś przed nami.

Najwyższe czynniki państwowe, oceniając znaczenie i doniosłość tego dzieła pomyślały o zorganizowaniu tej wielkiej masy całego narodu, w jedną wielką organizację, by uczynić ją sprawną i zdolną do swych zadań. Organizacja ta rozwija swą działalność od kilku lat pod nazwą „Liga Morska i Kolonjalna".

Liga Morska i Kolonjalna, instytucja będąca najżywszym wskaźnikiem rodzącego się zdrowego instynktu narodu, przystąpiła w tym roku do dokonania wielkiego dzieła.

Liga Morska i Kolonjalna, upoważniona przez Rząd Rzeczypospolitej do zorganizowania zbiórki na Fundusz Obrony Morskiej, przystąpiła do pracy mającej dać realne owoce.

Organizując więc zbiórkę na Fundusz Obrony Morskiej, mający zapoczątkować stworzenie trwałych podstaw pod rozbudowę morskiej siły zbrojnej i ustalając swój program, L. M. i K. zwraca się do całego społeczeństwa polskiego, nawołując do gremjalnej i szybkiej akcji. Twarde słowa kończą tę odezwę, — brzmią jak przyrzeczenie, jak rozkaz i należy je istotnie traktować jako rozkaz.

> „Nasz program, program wydatnej i szybkiej pomocy ze strony społeczeństwa w dziele rozbudowy polskiej siły zbrojnej na morzu — musi być wykonany".

Tak, program musi być wykonany. I będzie wykonany. Niech tylko każdy Polak spełni swój obowiązek względem Ojczyzny. Obowiązek ten spełni godnie wtedy, gdy nie uchyli się od współpracy nad ugruntowaniem naszej wolności morskiej, gdy nie będzie szczędził ofiar na wielkie dzieło rozbudowy naszej siły zbrojnej na morzu.

Ta chęć współpracy dla dobra Ojczyzny wyrażać się będzie i w tem, gdy każdy obywatel, bez różnicy wyznania i narodowości, wstąpi w szeregi członków Ligi Morskiej i Kolonjalnej.

Składka miesięczna niewielka, nie zaważy nawet na najskromniejszym budżecie obywatela, a pamiętajmy zawsze o tem, że z tych drobnych składek możemy zebrać wielkie sumy, tak bardzo nam dziś potrzebne. Wysiłek zbiorowy czyni rzeczy wielkie.

Składając te drobne ofiary na zasilenie Funduszu Obrony Morskiej — stwarzamy wielkie dzieło w dziejach historji Polski, stajemy się budowniczymi naszej potęgi na morzu.

Morze — to wielkość i bogactwo narodu.

Morze i kolonje — to potęga Polski.

Pamiętajcie o Funduszu Obrony Morskiej.

Zapisujcie się do Ligi Morskiej i Kolonjalnej.

Spełnijcie godnie obowiązek obywatelski.

ZAPISUJCIE SIĘ

NA CZŁONKÓW

TOWARZYSTWA POPIERANIA BUDOWY PUBLICZNYCH SZKÓŁ POWSZECHNYCH

Zapisy przyjmuje każde Koło Towarzystwa.

PAŃSTWOWA

CENTRALNA BIBLJOTEKA PEDAGOGICZNA

Równe-Wołyńskie, Kuratorjum O. S. Ł.

Czynna w godzinach 17-20.

Przeczytaj regulamin bibljoteki Nr. 10/105. Dzien. Urzęd. za rok 1933, zawierający informacje i wskazówki dla czytelników zamiejscowych.

Nauczyciele zamiejscowi otrzymują książki pocztą.

Pren. rocz zł. 6, półrocz. zł. 3. Nr. pojed. 60 gr. Konto P.K.O. Nr. 30.365.
Adres Redakcji i Administracji: RÓWNE WOŁYŃSKIE, KURATORJUM.
Drukarnia Samorządowa w Równem, ul. Słowackiego 2.